

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

309392

Vol. 7.

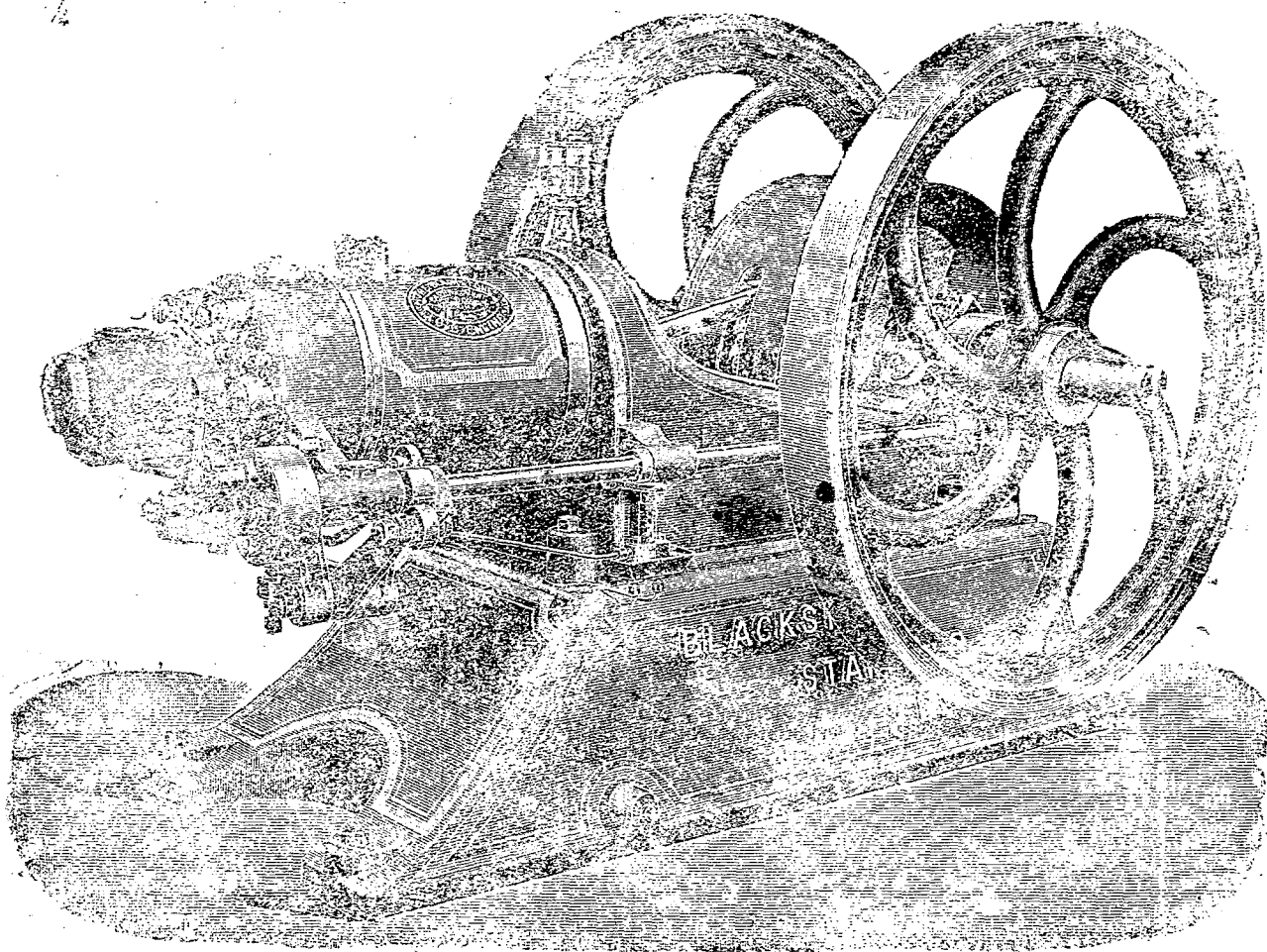
సంపుటము. 6

జనవరి 1920 వ సంవత్సరం జూలై నెల 17 తేది శనివారము

రాష్ట్రపతి జనంపత్రిక అధిక ప్రాచుర్యము పొందునట్లు చేయ

No. 90.

సంచిక ౯౦

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

ఈ ఇంజనులు, ప్రాచుర్యమును పొందుచున్నవి. ఇవి చాలా మందికి అవసరమైనవి. ఇవి చాలా మందికి అవసరమైనవి.

ఈ ఇంజనులు, ప్రాచుర్యమును పొందుచున్నవి. ఇవి చాలా మందికి అవసరమైనవి. ఇవి చాలా మందికి అవసరమైనవి.

సోల వంటి:

మార్షలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

1806

ఇండియా

నెం. 9, సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

సోలాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు

గొప్ప పట్టు వర్తకశాల.

నెం. 9, 10, 11,

రటన్ బజార్ రోడ్,

మదరాసు.

చల్లారాం

గైయాన్ చందుగారి

కట్టు వాయిటా,

కట్టు పర్మింగులా,

కట్టు కోటింగులు,

కట్టు చీరలు,

కట్టు దోవకులు,

కట్టు రెప్పలు,

కట్టు కాటింగు,

కట్టు చేదుకాళ్లు,

కట్టు డైయిలు,

కట్టు క్రీళ్లు

సాంకేతికమునకును, ధర్మమునకును

25 సంవత్సరముల పైగానే

ప్రఖ్యాతి గడించినది.

దయచేసి గవనింపుడు.

బేరములేదు. ఒకేమాట

ఒకే క్రమమైన ధర్మము.

1890 వ సంవత్సరమున స్థాపితము.

టెలిఫోను నెం 776

టి. సి. యస్.	710
పరిమళానంద నన్యము.	
నెం. 1 టెన్ (24 కు) 0.34-0, 2. సి. టెన్ (24 కు) 0.34-0	
నెం. 1 టెన్ (120 కు) 8.5-0, 2. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0	
టి. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0, 2. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0	
టి. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0, 2. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0	
టి. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0, 2. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0	
టి. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0, 2. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0	
టి. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0, 2. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0	
టి. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0, 2. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0	
టి. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0, 2. సి. టెన్ (120 కు) 8.5-0	

వీ వైద్యునికి

హార్టోటోనును (2140)

గవనింపుడు. ఇది చాలా మందికి అవసరమైనది. ఇది చాలా మందికి అవసరమైనది.

వీ వైద్యునికి

ట్రైపు సోజను అను దివ్యాపధము

అతిమూలమునకు పేరుపొందినది. ఇది చాలా మందికి అవసరమైనది. ఇది చాలా మందికి అవసరమైనది.

G. W. Carnrick Co., NEWYORK.

అమృతంజనం డిల్లీవారి కోవ భారతీయమునందు అమృతంజనం, లామరత్నలము, మోహినిత్నలము, కంఠచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యపదములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. ఇవి చాలా మందికి అవసరమైనవి. ఇవి చాలా మందికి అవసరమైనవి.

మీ కవనరమయినచో

యెల్లప్పుడూ మనస్థిరంగాని కరగి పోతపోయినట్టి గారి కనులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవానములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన కేతులను కోరికలుగా సామ్రాజ్య ఇనుపరమములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని నిషేధములను గురించియు ఈ క్రింది కంటెస్టేషన్ లోనే సంగతిసందర్భముల నలవాడైనాచింతపరిచి. మీకు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ ధరలు పేర్కొనబడిన కోరికలను వారిని పొందటంలో సరఫరా చేయబడినట్టి గొప్ప పేరు మోగినవాడు.

మీలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
సాత్ ఇంటిమో ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తనాలకెట్టె నం 5555 న,
339 మదరాసు
(ప్రకటనాధికారి గోకులస్వామి ఈ వ్యక్తికేసు కూడ మదహరింప గోరుచున్నాడు.)

Make
a Note it.

NOT ON SCAPS OF PAPER.
But on the Tablet of Your
Memory
THAT

The Brectruss, manufactured by Messrs. Huston Bros. Co./of Chicago, U.S.A.; and priced at Rupees Fifteen only only, P. and P. Charges extra, is the only best cure in the world for Impotency, Functional weakness and lack of virility. It is a purely Nature cure, and does away with all internal and external Medicines, and aphrodisiacs, which to say the least, are all bores, but not cures. It is a specialist in itself, and worth it weight in gold. The world renowned Dr. Bier's Hyparaemic Treatment is its basic principle. Detailed Booklet, "Life After Death", telling all about it, free on application for Brectruss (A.P.) Sole Agency in the East, Batalla (India).

(698 W)

స్వ దేశీ సహోదరులు

(2159 D)

జయ మొందుటకు
హిందూదేశపు వృత్తులకు ప్రోత్సాహము నొసగుడు
స్వదేశ వ్యాపారమును ఆదరించుడు.

రైల్వే బ్రాండు బార్ సోపులనే
(ఎల్లప్పుడును ఎల్లరును వాడుడు)

కృత్రిమ వాషింగుసోపు లన్నిటికంటె మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది.
హిందూ దేశమునందు హిందువులచే హిందువుల యాజమాన్యములక్రిందనే
తయారయినట్టిది. హిందూ దేశమునందు తయారై వట్టివాటి
అన్నిటిలోను మిక్కిలి ఇయ్యమగొండైనది.

జంతువులకొవ్వు కలియబడినది. తాళసట్టి వస్తువులు చెర్చబడుటలేదు.
వాషింగుకు పేరుపోయినది. గుణములను దీనికి సమానమైనదియు లేదు.
తక్షణం ధరల నట్టికేసి, వ్యాపారపు నిబంధనలకు వ్రాసి ప్రజలకు అనుకూలము చేయుదు.

The Railway Soap Manufacturing Co.,
Princess Street, Bombay No. 2

Sole Representatives:---
The Indo-British Trading Corporation
65 Apollo Street, Fort, Bombay

అన్ని భాగాల లోను ఏజెంట్లు వాడతారు.

అమృతాంజనము తామరలైలము

చర్మం వట్టిలో సహా సీసా 1-కి కెల 0-10-0 కర్పూ 1-కి 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు పేజు.
అమృతాంజనము తేజో - పొంబాయి, మద్రాసు. అమృతాంజనము తేజో, తిరుణు శెట్టిపిల్లి, మదరాస్.

160 ఫుటల పుస్తకము ఉచితము

అరోగ్యమును కాల్వలకులకును పొందుటకు సాధ్యమైన కొన్ని విధములను అతి సరియైనవిగానే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమ మైపుస్తకము అరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును, దృఢగాత్రమును, యోగ్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము యిశానుగా నియమమును, పోషకద్రావిణమును మేము భరించి వందము కంటికి ప్రాయశోచదు. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అరోగ్యనిగ్రహదోష భాలయం, 157, (బాజ్జీ, మద్రాస్).

349 నమ్మము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నములు
నగలును, ఇతర వస్తువులును
చాపీలు యిచ్చిన తుచ్చులని వైకము ఇవ్వబడును.
ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
శివ, చైనాబాదురోడ్డు, మదరాసు.
నగలు వాణ్యముగాను, రూపీతోడను సరియైన ధరలకు తయారుజేసి విక్రయించుట ప్రపంచమును, తయారుచేసిన తరువాతని అతిశయముగా అర్హతనుగల తయారుచేసి ఇవ్వబడును. వికసారి అర్హత ఇచ్చి నగలు తయారుచేసి కొన్ని వారములలో సమీపం తెలిసికోవచ్చును.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథముతో బహుశా గారణి, యోగవృద్ధి, చా సలాహము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, బుద్ధిశాస్త్రము, భూతజ్ఞత్వము, యంత్రములు, అమెరికావాసి చిట్టచేత కమాములు విశిష్ట విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంకేగాక మనుష్యుని మాయమనయించుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శత్రువుతో సమాధియొనెట్టు, కఠినములైన తపశ్శాస్త్రము మూటలాడించుట, భూమిపై గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేటికే చేయగలరని గాఢరంగి యిచ్చుచున్నాను. దీని ధర 4-0-0 మాత్రము. (2119)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,
(688) పింగోలు, గుంటూరు జిల్లా

రతిరాజవీర్యవృద్ధిచూరము

తేదియైన తేజావీర్యముగలవారికి యిది కంటే మేలుకాంతిని నలుగురు కలుగజేయును. రక్తమును శుభ్రమునకు చేరువచేయును. తేజావీర్యము బలమును కాంతియు నిచ్చును. స్త్రీ పురుషులకు అత్యాశ్చర్యకరము లగు బలోత్సాహమును కలిగించి జాంబర్యసౌఖ్యము సమమార్పి బహుసందేహమందుంచు పరమదాంపత్యము యిదియే. ఈ రాజోపకమము సేవించిన పృథ్వాజ్యముగలవారికి, మిక్కిలిబలమును, వీర్యవృద్ధిని, యోజనకుభిమును, గంతాసహి వ్రీసి, ఆ యోగ్యుని రతిసంతులయగాక పుంసత్వమును హెచ్చించును. దర్శి 1-కి మా 2 యి. పి. ఖర్చు 4 లా. (దిన్ 2288 తార 714)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, పింగోలు, (గుంటూరు జిల్లా)

బహుమానము

వైద్య విద్య
ఆ మరాఠోవైద్యశాలకు సార్వభౌమ
అన్ని భాషలలో వారును.
రాజవైద్య నారాయణజీ శేషవణి,
(1706) 37, చినాబాదు, మదరాసు.

గిరి బదరు, నేవనరు, టిప్పికో, మదాను

జూబులు

విశేష కుటుంబ సూచన.

నెల్లూరు మండల సభా తీర్మానములు, తెలుగు కత్తి కాధిపతుల కొక మనవి, ఏలూరు తాలూకాలో, మూడవ జనాభిగణనము, కాకినాడ తాలూకాలో, ప్రెసిడెంటు ఎలక్షను, కల్లెటూరు గ్రంథాలయముల వీక్షణత, రాబోవు మాతన ఎన్నికలు, నూల్లూరు పంచాయతీ కరిత గ్రంథములు, భీమ, ని కట్టలవార్డు, కృత్తిక తెగలు, రైలుబండ్లు-మాడవరగతి ప్రయాణములు, తనకల్లు కార్తలు, కన్యాశుల్కము, శివీయ పూర్వ సమాజము, శివరాత్రి శ్రీరామచంద్రా పుస్తకభాండాగారము, పోలూరు కాలనీయీడ రహదారి వడవలు, మన శివవర్ణనలు, గౌరవి పుష్కర సభా ఫలితము, పుష్కర నిర్ణయము, దాకారపు సుబ్బారాయుడు, పోరగుడికొండ, ఒక ప్రశ్న, నీటికరపు, విశేష ఆఫీసర్ల జీతములు, పరమతసంఘ మహాదేవాలయ మనవి, అయ్యవారి రుద్రవరం బాబు, హిందూ యువజన సంఘము-వేటపాలెం, విశ్వబ్రాహ్మణుల మోక్షము, శివదం వార్తలు, ఆంధ్రవీధి ప్రకటించబడును.

(ఆం. క. సం.)

నూల్లూరుపంచాయతీ కరిత - తెలుగు గ్రంథములు.

అయ్యో ఈసంవత్సరము ఏగ్రామ తరహానైన నూల్లూరుపంచాయతీ కరిత విద్యాభ్యాసాధికారులచే నామోదించబడిన నాండే అసంతృప్త చరిత్ర మన పుస్తకమును కేటవించున బడితిని. ఈపుస్తకము పూర్వముగ గ్రామభావములను రచించబడియున్నది. ఆంధ్రమున నియుగ భావము గలిగి యున్న క్రతిలాలనిని యీ పాత్రమున జదివిన యెడల మాతృభావముగ హిందూత్వ విచారము పొడనూపక మానదు. పుస్తకము గ్రామభావము రచించబడి యుండుటయేగాక కథాసారాంశముల దొకదాని కొకటి సంబంధము లేక యున్నది. అదియునుగాక ఆంధ్రమున విద్యార్థులకున్న భావము బహుశ్యులును. ఉన్న భావమునుప్రతిబింబములయే విద్యా అభివృద్ధిగాని కళాకళయేగాదు. ఆంధ్రభావము నశించి తేయుటకై విద్యాభ్యాసాధికారులు ప్రయత్నించుచున్నారా యనునట్లు వాదనామోదించి యీ పాత్రను నిదర్శనముగ నున్నది. ఒకతర వారి పుస్తకమును గ్రామ భావమున గ్రామభావమున వ్యాఖ్యానముచేయు కత్తి బాలరత్న గలవో లేవో కరితించుటకు పెట్టినట్లుకెని, వారి యుద్దేశము భావనా పోషకమైన బాలరత్న ఆంధ్రమునను స్వల్ప కత్తిరూప యీ పాత్రముతో కలిపియు నానివారి యభిప్రాయము నెలవేరే సాగదని నాయభిప్రాయము. గ్రామభావము ప్రసాసన సమాసముగ వ్రాసిన యీ పాత్రమున కభ్యాధికారులు ఎట్లు నిర్ణయించిరో తోచకున్నది. కావున విద్యాభ్యాసాధికారుల పాపుస్తకమును బాలలందర కొనకముననే తొలగి పుస్తకము నేర్పరచి యాంధ్రభావవికృతికై ప్రయత్నించునని నమ్ముచు చున్నాను.

విద్యార్థి.

ఏలూరు మున్సిపాలిటీ

అయ్యో, ఏలూరులో నీటికొల్లాయిలు పెట్టి (డెయిటీజీ) కాల్యములను క్రిందిచెదవడు. నీరుతో యొక్కడికి రహదారి రి సంవత్సరములనుండి కలవలదగినట్లు అవకాశము లేదు. ఎట్లెట్లా కొన్ని కొన్నియును మౌక్రము ఒక సంవత్సరము క్రిందకు మెయినుకోడమీద నిర్మించి గాని (డెయిటీజీ) మాట తలపెట్టువారే కనవించలేదు. శివమున వేసని చాలా తీవ్రము గ నుండి పానీయాదకము లభించుట దుర్లభముగనున్నది. ఈ విషయముల కొక్కాయిల సంఖ్యరద్దీజీతవల మునని కృషిలం దకు తొలగిపెట్టుకొనగా మౌ చీర్యకొగారు కరికొన్ని కొక్కాయిలను సాక్షున చేసిరి గాని వానిని న్యాయముగ విశేషాదన రహితముగను ప్రాసములయించక పోవుటచాలావిచారమును కలిగించుచున్నది. తూర్పునీటి మంత్రినీగ్ వెంటుకర్తవ్వంగారి బడి నందులో యితిహామిత్యముగ రెండుకొల్లాయిలను మహిమ నురమర్చి గుడికొట్టమీద చాలదగ్గర దగ్గరగా రెండు కొల్లాయిలను వడవల విధిని మునసము గారి యింటనుమితమున రెండున్న యింకా యిన్నిభూమినగే అనేకవోట్ల కొల్లాయిలను నిర్మించియున్నాడు. ఇన్ని కొల్లాయిలను విరతుత లేవందా యిప్పుడువచ్చిన మొగలలో నేర్పాటు చేయించుచున్నా చుట్టుప్రక్కల ఏలూరును కొల్లాయి లేక చాలా భాగమును

రంగరాజు వారినిధిలో అన్ని నందులవారి కవము క్రమగతం దునులు సొక కొల్లాయి నేర్పరచుచున్నా ఆంధ్రమున వారు మహావరు లెట్టుకొనగా దానిని విచారించిన మహానీయుడే క నవించలేదు. మాకు నీళ్లు అందక కడుచున్న చాధులను మా చేర్యకొగారిలో మనవి చేసుకొనగా క్రమమునైపులు కగ యిరాజు మాజులో లేవనియు అని కత్తివచ్చును మౌక్రమున ను విచారించెదమనియు నమాధాన మిచ్చిరి. మావద్ద వచ్చుల నచారముది కనులు చేయించుచున్నా మాకు నీటివడపాటు ముల కలిగించక పోవుట యేమి న్యాయము? మాకినీరు పోవుటకు ప్రోత్సహించి గాన కొల్లాయి పెట్టుటకు వీలులేదని అట్టి వాడులకు జవాబు చెప్పుట యుమామైనది. (డెయిటీజీ)కన్న వనూలుచేయుచున్న వచ్చును (డెయిటీజీ) కట్టించక నైపును మ రికినీరు పోవుటకు వీలులేదని మామీదగా నెవము నుంచుట? కావున మాచేర్యకొగారు న్యాయమును విచారించి అవుతర వైన భాగములలో ముందుకొల్లాయిలను వేయించుట కేర్పాటు చేయుదునని నమ్ముచున్నాను.

పురవాసి,

గోమతదర్శి

గోమతదర్శి మన శివభావన కదముగాక అన్య శివీయ భావనకదమునీ దీని సమాధాన ద్యోతక వదములు మన శివీయభావములలో లేవనియు ఈ యాచారము మన పూర్వపితరులగాక మన మాతృభూమి తుదకు ప్రభువుల పాత్రంగర మయినకాలమున గ్రామభువుల దౌర్జన్యకృత్యముల వార్యులకు మన శివీయ సోదరులు మానవకుల మానసంర త్తదార్థ మియాచార మునంబిరినీ ము కాలకమమున మనకట్టి బాధలు తొలగివ్యాపారములగు క్రింది ప్రభువుల వలసల నలో స్వేచ్ఛాప్రార్థనకృత్యముల కవిధించి నికామమున నీ కళాచారమును వీడి దయించి నీక ద్రావడి రక్తిని మున్నగు పూర్వకృత్యముల కంత లాచరించిన రాజీనామాచార మునే యుక్తింపుచున్నా గోమతాచారము శ్రీకామముచ్చ రింకను తుదకు శ్రీకమము నయిన దర్శించు వలన పద సంతతి కలివాచారమునను రాజీనామాచారము నిర్బంధ కమీ రమగునదిగాక శివకాల కరితముల ననుసరించి యుక్తమార్గమున కదుక సాకకము గలదనియు కేవలము తుదకు ప్రభువుల వలసలలో మానసంరత్తదార్థము విధిలేక వాచరించిన యీ గోమతము కరిత దురాచారభూతమున క్రమత్వ పూర్వముగ సాగనంపి రామమును కాలమాదిక మన పూర్వకృత్యముల కం త లాచరించిన స్వేచ్ఛాప్రార్థనకృత్యములతోడ గూడిన మన శివీయాచారమును రాజీనామానే పునరధ్యించుట శ్రేయో దాయకమనియు గంపలనాడెను తమూర విమోచనములగు శ్రీశ్రీ కొంగిరి వెంట కృష్ణారావు బహద్రవారు పూర్వమును నవీనముల నగు సనేక కర్మభంధ ప్రమాణములతో నిర్ధాంతికరించి యుపద్యోగించుచు వ్యాసముల (వాయును గ్రంథముల క్రకటించుచు వర్షవాతక సంఘాధ్యక్ష కంకణ బద్ధపాస్త్రులై నిరంతర కృషిం జల్లుచు నీనదుద్యుత మావరణ లోనికి వెచ్చు క్రమత్వమున బహుజనాభిప్రాయ మెఱుంగ గగోపి వోలుకు పెట్టిగా మన పద్మవాతక సోదరులు కొం ద పీయూద్యుభాభిప్రాయములం బూర్ణముగ నెఱుంగకను పూర్వోత్తర సంధ్యముల నావంతయు గమనింపకను గోమ విజృంభనవదమును మౌక్రము మనమునం దుంచుటని యంత టిలో నీవారి మహావిపర్యయంబుల పాలగుచున్నదను తలంపున నీమద్యమును నెదిరించ దలంచి కృతిలేకవాదవలదేం దలవదుచున్నాడు. అట్టి వారిం గాంచి కొందరు లేగుచెట్టు క్రింది గ్రుడ్డి వారింబోలి పెట్టివోధవలనం దిగుచున్నారు. మఱి కొందరు వోటు పుస్తకముల మీద మనస్సుగ్రిగ నంతకము లను జేసియు (కరితముల వివేకింబోధగా కాళ్ళముననో కను సమాజమును నైపుముననో తమ సంకేతములను రద్దుకరించిన కుట్రనవని అట్టిలను (వాయును తమ లేలివలెమిని పాటిచారము కనంగినో సర్వ వోస్యాకృతులగుచున్నారు మన (వతి వాడులవాదము పూర్వపితరుల మను నెడల రాజీనామాను నిజ మును గాని గోమ నిలవనేరదు. నవీనాచారమును నెడల శ్రీ స్వాంత్రియవాదన లన్ని శివములయందును క్రమవి వివదితాధి స్థితి నొందుచు ఆచరణలోనికి వచ్చుచున్న నికామమున వీని గోమతపు గోమతంత మౌక్రము నిలవలసినది. పాతము వీరి గోమ పూర్వపితరులను నవీనాచారమును గాని శివమున భూలోకమునను స్వర్గలోకమునను గాక మధ్య క్రమము చున్న క్రితంక స్వర్గసామ్యముం బోలి మధ్యాచారమునలవి

వర్త నీయంబునకుండును నందియం బుండదు. మనవారింతల నయినను సంఘక్రమమునకు నిష్కృతకరై నిలవం గోరక కృష్ణారావు బహద్రవారి అభిప్రాయముతో నీకరించి నిష్కళంక చిత్తమున స్వార్థత్యాగములై ముందు వాటిని, వీరవ శివమునకునెంతేని దిగంక విభాంక కీర్తిం బొందవల గాకయని కోరుచున్నాడను.

గుమ్మడపు వెంకటరంగారావు.

నరసన్న పేట వార్తలు

వైస్రూపులను స్థాపించు విషయములు ఈ నెల 8 తేది సాయంత్రముల పారసపర్థ గావించబడెను. ము. ఆరి అదివారమున కంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. గతనెల 25 తేదిని జరిగిన సభాతీర్మానములు పయిని మండలివిద్యాకా భాధికారిగారి ప్రత్యుత్తరమును గూర్చియు, జిల్లాబోర్డు అభ్యర్థి యుగాదితో తామును క్రిపొట్టురు స్వామిబాబు గారును కలిపిన ప్రశంసాఫలికమును సభాధిపతి విన్నవించినతెనుక, (బా మ్మ)జేకర నాయకులును, న్యాయవాదులును నగుచు. కొకా అప్పారావు నాయకుగారు విద్యావిషయమును దీర్ఘోపన్యాస ము గావించిరి. శ్రీ నాయకుగారు క్రమతర విద్యావ్యవస్థకరము జెప్పి, పాశ్చాత్యజేతుందలి విద్యావ్యాప్తి విధానమును గూర్చియు, పాశ్చాత్యుల, జైన్యులనునకు వారివిద్యయే కారణ మగుటయు తమ పాశ్చాత్య జేతుంచారములలో తాము న్యాయ ముగ గమనించిన అనేక విషయములను ముచ్చటించిరి. హిం దూజేతుందు జనసామాన్యము విద్యాహీనులగుట వలన గలగు చున్న అభివృద్ధిలను గూర్చియు చెప్పి ఉత్తరపాతకాలా పూర్వ ప్తికై కృషిసల్పుట యగత్యమున సభ్యులను వాచరించిరి. వీరవ, వైస్రూపులను క్రి పించుటకు, జిల్లాబోర్డువారు నూ చించిన పురుషోత్తరమున కంటె నరన్న పేటయే ఎక్కువ అవకాశితియందున్నదగుట వలన నరన్న పేట ప్రసాదించు మనియు, పూర్వముక భక్తులగుగాను కొంతదిరాలియు నిచ్చుటకును మొదలగు తీర్మానములు జేయబడినవి. ఇప్పటివరకు పూ. స్వామిబాబుగారు రు 1000.0.0 అను, పూ. వెంకట కారాయణ గారు పూ. వాలెప్పన్న గారురే రు 200.0.0 అను, జోగినాగారిగారు పూ. వీరభద్రప్రసాదుగారు యి. శి. సర్వయ్యగారుగారురే రు 200.0.0 అను, పచ్చన్న గారు రు 150.0.0 అను, సోమయ్య, పూ. వి. మల్లారావు, వై. నుబ్బరాజు, ఆ. ఆదివారాయణగారురే రు 100 అను వా గ్దానములు జేసిరి. శ్రీ స్వామిబాబుగారు, పయినిరాలిమునకు దోడుగ అయిదుగురు వైశ్యవిద్యార్థులకు స్కాలర్షిప్ములు యిచ్చుటయు గతసభయంతే జెప్పియుండిరి.

శ్రీకామకృష్ణ తెక్కలిని మధ్య ఉన్నకపాతకాల లేరు క్రమతర మధ్యపాతకాలానికిని బట్టిమాడే నరన్న పేట లోను తాలూకాయందు ఉన్నకరిద్యయందు ఆన క్రి వృద్ధి యగుచున్నదని తెలియగలదు. వైస్రూపుల విషయమున (కరణ చాల ఉత్సాహ పూరితులుగ నున్నారు. క్రమత్వోద్యోగ గుణము గంబాంజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులును పరిశీలులను పూర్వ ముగ విచారింపి తీర్మానము జేయవలసి యున్నది. ఉత్కళ భాగమును రహములొండ ఆస్కా, పరపురముల యందును ఉత్కళమునకు అంటియున్న బరంపురం ఇచ్చాపురములందు ను వైస్రూపులగుంపు. మందసాలొగుడ శ్రీ విమోచనాద వారు ఈయేడే ఉన్నకపాతకాలను స్థాపింపనై యున్నారని విషయము. ఆంధ్రభాగమును శ్రీకామకృష్ణ తెక్కలి గ్రామములలో మౌక్రము వైస్రూపులగుంపు. శ్రీకామకృష్ణ మున్నూలలో విద్యార్థులు అర్హులగునగు నందుకుల్లను అ క్కడి నమ్మకమును క్రిందులుగు గూడ నరన్న పేట ఉత్క కరించును. నరన్న పేటలోనే ఉన్నకపాతకాలను స్థాపించు యావశ్యకతను ప్రభుత్వమునకు గమనించ కలమును.

కన్యావరుల సంపాదక స్థలముగు

బ్రెడ్స్ అండు బ్రెడ్స్ సెక్యూరింగ్ ఏజన్సీ, నెం 27-21, టాంకుప్పల్లయరు, నుంగంబాకం, ముద్రాను, గ్రామ్యులములలో తగువైన కన్యావరుల సంపాద కమున వర్తమానమును తెలుపును. కుయూవారు యీ ఏజెన్సీకి అర్థచార్జి కంపి అడుగవలయును. (2841)

నోటీసు.

ముద్రాను రాజ భాని ఖుఫత్ కమిటీవారి ఆఫీసు నెం 8 రు, బ్రాడ్వేకు మూర్చబడినది. Md. Valiullah Badsha Secretary.

శాసనసభలు - సమావేశం రాకరణము

అయ్యో, గాంధీ మహాత్ముడి గారు ఆగస్టు 1 కు లేదా జూలై 25 నాటికి రాకరణము అయితే తేలికమని ప్రకటించింది. ఈ సమావేశం రాకరణమును గురించి చేసిన తీర్మానమును మహాసభలో జరిగినట్లుంటే ఆంధ్రరాష్ట్రీయ శాసనసభలు మొన్న తిరుళ్ళలో జరిగిన చెన్నపురి రాష్ట్రీయ శాసనసభలను కర్వణశాసనసభలయ్యాయి. పంజాబు సేరములకు ప్రతివారము జరుగవచ్చును. ఈ శాసనసభలయందు సభ్యత్వము సభ్యులకుంటుంది. అందుకంటే లాభం అంతగా ఉండదు. ప్రతివారము (వాసి) కాదు. గాంధీగారు, బి.కె.ఎల్. సమస్య పరిష్కారించడమేరకు శాసనసభలను చేయవలసివచ్చింది. శాసనసభలను సభ్యులుగా ఎవరైనా నియోజకవర్గాలకు పంజాబు ప్రభుత్వముగా చెప్పవచ్చును. మన చెన్నపురి రాజధానిలో చాలావట్లుకు అందకుండా ఉంటుంది. అందుకే సమావేశం రాకరణమును చేయాలి యెందుకంటే. చెన్నపురి శాసనసభలయందు గాంధీగారిని తమ శాసనసభగా భావించుకొనుచున్నారా. ఇప్పుడు చెన్నపురి రాజధానిలో సభ్యుల జాబితా వాడుకలకు, అంతే రాయ గాంధీయిగారు సమావేశం అయితే శివసాగర పాంచెడలో చూడవలసివస్తుంది.

చెన్నపురి శాసనసభ.

పంజాబు ప్రభుత్వం ప్రయోగ శిక్షలకు

హైదరాబాద్ శాసనసభ ప్రయోగ శిక్షలకు?

అయ్యో, పంజాబు ప్రభుత్వం ప్రయోగ శిక్షలకు అధికారులు అనుకూలంగా నిబంధనలు యింగుంటున్నాయి. యింగుంటున్నాయి అధిక ప్రయత్నములు చేస్తున్నామని. పంజాబులో అధికారులు జరిగిన ప్రయోగములు; నిరంకుశాధికారములు; బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం సుప్రసిద్ధముగా తెలియజేయబడింది. అట్టి అగ్రముఖ్యులను అనుకూలంగా శిక్షించి ప్రజలకు సంతోషమును పొందటం కష్టమవుతుంది. అట్టి బ్రిటిష్ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం హైదరాబాద్ అందరి లాభాన్నియు వారే అనుభవించేవారు. విశేషమేమిటో (ప్రయోగం కోర్కె) పంజాబులోని హిందూ రాజ్యాలలో రాయబారము వినియోగము, ప్రభుత్వం పాటించుటకు ఆలస్యము చేయవచ్చు. యింగుంటున్న ప్రభుత్వం తీర్మానము కోరకుండా ఎదురుగా చూస్తుంటే మనకు లాభమండదు. పంజాబు ప్రభుత్వం ప్రయోగ శిక్షలకు అనుకూలంగా విశేష ప్రయోగమండదు. పంజాబు ప్రభుత్వం ప్రయోగ శిక్షలకు అనుకూలంగా చూపబడిన మన సందర్భం తిరిగి రానేరదు. నిరంకుశాధికారము చూపించు యిప్పటి అధికారులకు తప్పించి, కొత్తవారిని నియమించిన, శిక్షలకు ఎట్టి కొత్త లాభమండదు. నిరంకుశాధికారము జరిపాలనుకొంటే ప్రజలలో మన్నన అతివాద, మిశ్రాత, బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణీకర, భేదములు పొవుతాయి. యిప్పటి నిరంకుశాధికారులకు తప్పించి కొత్త వారిని పూర్తి మెంటువారు తప్పించి, శిక్షలకు అనుకూలంగా జరిపాలనుకొంటే ప్రభుత్వముగాని తొలగించి యింగుంటుంది. అట్టి ప్రభుత్వం సర్దుమును, సమస్య కొందరు రాయబారులు విశ్రమము చల్లి పొందుకు పోతే ఎందుకంటే నిన్నులను పొందుకున్నాయి. అటువంటి కొత్త అధికారులకు లాభానికి కాంతి తిరిగినట్లు అట్టికాంతి స్థిరముగా ఉండవలదు. తత్కాలిక కాంతి, స్థిరము సమస్య కొందరి అభిప్రాయములు, అస్తమి సమస్యవారితో భేదించి కొత్త కమిషన్ కారణమగును. స్థిరమయిన కాంతివారలని కొందరుచేత చట్టములు మార్చవలెనని అధికారులు, మార్చిన కాంతి చేయవలదు. చట్టములు మార్చుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మొదట వెట్టిన లాభమండదు. స్థిరకాంతి ప్రాప్తికి ప్రాంతీయ హక్కులకు ప్రాంతీయ ప్రభుత్వం సమావేశం రాకరణ సాధనము. అట్టి సమావేశం రాకరణ సాధనము కోరకే శాసనసభలకు ప్రయత్నించిన దానిమీదను. నిరంకుశాధికార చాలావట్లు సమావేశం రాకరణ విశ్రమము శాసనము మార్చును. అట్టి సమావేశం అట్టి విశ్రమము మార్చుటకు వ్యర్థమై ప్రభుత్వం అయి పలకుల నిచ్చును. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం, హిందూ శిక్ష (ప్రభుత్వము) మార్చబడి వారు మార్చబట్టినవారు. వ్యర్థమే భావము చూపించేవారు తాత్కాలిక లాభాపేక్షలకు. వైరెండు భావములు గలవారు తమవ్యక్తిగత భావములను మనసునందుకు కొనెదరని మనము గ్రహించిన యింగుంటున్న అధికారులు మార్చువలసిన విస్తార లాభమండదని తోచును. యింగుంటున్న ప్రభుత్వం మిగిలినది సంస్కరణములు, నిబంధనలు, నిర్బంధశాసనములు, నిరంకుశము కాగలవు. కావున నిరంకుశ ప్రాప్తికి సమావేశం రాకరణ సాధనము తొలి అవసరమైన సంతక

చెన్నపురి శాసనసభ.

నాలుగవ దినచర్య.

తీర్మానము లనేకములు చర్చించబడుట.

చెన్నపురి శాసనసభ నిన్ను పాఠశాలలకు గాని సర్ రాజగోపాలాచార్యుల గారి యజమాన్యము క్రింద జరిగింది.

పాఠశాలల కార్యక్రమము.

గా. వి. వెంకటేశ్వర రాజుగారు, ప్రాథమిక మాధ్యమిక అన్నత విద్యాలయాలకు అందస కార్యక్రమము ఎందుకేవలనో గాక, ప్రాథమిక పాఠశాలలకు అందుకు జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తముల వారితోను కోరుకు తీర్మానము నొకదాని సమపాదించి.

గా. రిటిటెల హెచ్చుగారు ప్రభుత్వమువారి తక్షణమే జవాబిచ్చుచు పాఠశాలల కార్యక్రమము ఏవేళ లండైన జరుపవచ్చునోయు ఈ విషయము పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారు సుప్రసిద్ధాధికార మిచ్చియున్నారనియు నుడిచిరి.

ఈ కార్యక్రమము సమావేశం గా. రాజుగారు తమ తీర్మానము సమపాదించుకొనిరి.

సమస్యలపై చిరముఖ.

గా. వి. శివరావుగారు సమస్యలపై చిరముఖములకు వారి గ్రేటులను వృద్ధి చేయకొను తీర్మానము నొకదాని మన పాదించుట ప్రస్తుతము రిటిటెల పరిశీలన అంత తప్పి కరణముగ లేదనియు వారికెక్కువ శిక్షలు తప్పించి చిరముఖ శిక్షలను వృద్ధి చేయవలసివచ్చునోయు ప్రభుత్వమువారిచేతనుకొంటుంది. వి. పరిశీలన సంక్లిష్టమైనదనియు చేయవలసి వచ్చునోయు చేసినా వారిని కార్యములను వెట్టినవారు కారనియు, ఇప్పుడైన వారి స్థితిగతులు విచారించవలసివచ్చునోయు కోరిరి.

గా. శివరావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

గా. బాచుపాంటుగారు ప్రభుత్వమువారి తక్షణమే జవాబిచ్చుచు సమస్యలపై చిరముఖము అనుకూలముగా వచ్చునోయు కర్వణ వారితోను వృద్ధి విషయము ఉత్తముల వారితోను అనుకూలముగా నుడిచిరి.

గా. శివరావుగారు బాచుపాంటుగారి ప్రభుత్వము సమపాదించి తీర్మానము సమపాదించుకొనిరి.

ప్రజల ఆర్థికస్థితి

గా. వి. వెంకటేశ్వర రాజుగారు రాజ్యోత్త జనాభా లెక్కలతో పాటు, ప్రజల ఆర్థిక స్థితిగతులకు గమనమునుకొంటుంది. వివరములను వైరెండు గ్రేటులకు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తముల వారితోను కోరుకు ఇంతవరకు ప్రజల ఆర్థిక స్థితిగతులకు గమనమునుకొంటుంది ఎట్టి విధమను ప్రభుత్వములు చేయబడలేదనియు అట్టి ప్రయత్నములు కొనసాగించుట కష్టమగు గాదనియు, ఇట్టి విధమను పంజాబు ప్రభుత్వము గ్రహించుచున్నారనియు, ప్రభుత్వమువారు వైరెండు కార్యక్రమములకు బాటకొన (ప్రజల నిర్బంధము సమపాదించుకొనిరి).

రావు బసాదకు ఎన్. సుబ్బారావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు మాటలాడిరి.

గా. బాచుపాంటుగారు, తీర్మానమునకు జవాబిచ్చుచు తీర్మానము నందలి విషయము మంచిదే యనియు, కాని దానిని జనాభా లెక్కలతో గమనమునుకొంటుంది వివరములు, ప్రభుత్వ కార్యము ఈ విషయమున తగిన శుభాకాంక్షలతో సంతోషించుచున్నారనియు, వానిని వట్టి ప్రజల ఆర్థిక స్థితిగతులకు గమనమునుకొంటుంది నుడిచిరి.

గా. రాజుగారు తీర్మానము సమపాదించుకొనిరి.

ఉద్యోగుల అలవెన్సు.

గా. శివరావుగారు ముఖ్యమంత్రి లోనుకొని వెచ్చుకొను సర్వార్థ సేతు యుద్ధములకు ఉత్తముల వారితోను అలవెన్సు సంక్లిష్ట కరణముగ లేదనియు,

హైదరాబాద్ శాసనసభలు, యిప్పటి నిరంకుశాధికార ప్రభుత్వము మార్చి తాత్కాలిక కాంతి వెట్టి సేతించు కొత్త ప్రభుత్వం మోసానామ్రములయందు మంచుట తగదు. గమనమున్నట్టి నిరంకుశాధికారులకు మార్చుచుండినవలెనని చేసెడి కర్వణ ప్రయోగము మన స్థిరకాంతి ప్రాప్తికి పాటుబడిన దానిమీదను.

తెజశాద. ప్రకృతిలో వెంకట కృష్ణయ్య

వానిని వృద్ధి చేయవలసివచ్చునోయు నొక తీర్మానము ముఖపాదించుచు, చెన్నపురి రాజధానిలోని యుద్ధముల అలవెన్సులకున్న బాంబయిలోని వారిని సంక్లిష్ట కరణముగ సమపాదించుచు, వారి ప్రకారము అలవెన్సు హెచ్చుచేయ కొరకు మాటలాడిరి.

గా. మాధవ రాజుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

గా. బాచుపాంటుగారు అలవెన్సు హెచ్చుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారియొద్ద తగిన ప్రభుత్వము లేదనియు, ఈ విషయమున బాంబయిలో బాటకొన వివరములు, అచ్చటి పరిశీలనలను, చెన్నపురి చాలా వ్యత్యాసము గలదనియు చెన్నపురి కర్వణమున కన్న బాంబయి కర్వణము సమానమనియు నుడిచిరి.

గా. శివరావుగారు తీర్మానమును వోటుల వెట్టినను లాభమంతగా ఉండదనియు అయినను ప్రభుత్వమువారు చిన్న యుద్ధముల కర్వణముల వోటులకు: తగిన విధముగ సమావేశము చేయవలసివచ్చునోయు కొరకు తీర్మానము సమపాదించుకొనిరి.

అదర్శవనములు

గా. శివరావుగారు, శిక్షల వైద్యములకు సభ్యుల వైద్యములకు ప్రభుత్వమువారు చచ్చుచు ఉత్తములకు (యదజగద్దకు) శాసనములను కొరకు తీర్మానము నొకదాని సమపాదించిరి.

గా. వి. శివరావుగారు సమస్యలపై చిరముఖము.

గా. శివరావుగారు సమస్యలపై చిరముఖములకు వక్ష మన మాటలాడుచు అయినప్పుడు యుద్ధముల వైద్యములకు వివరములతో చాకగాను శాసనములకు దొరకగలదనియు వివరములతో అనుకూలముగ ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వము వ్యయము చేయవలసివచ్చునోయు నుడిచిరి.

గా. వెంకటకృష్ణయ్యగారు, రామచంద్రయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచు మాటలాడిరి.

తీర్మానము వోటుల వెట్టిన, సభవారిలో నామపాదించబడలేదు.

అదర్శవనముల శాసనము.

గా. శివరావుగారు ఇకలొకటి అక్టోబరు 17 నిబంధనములకు రద్దుచేయకొరకు నొక తీర్మానము సమపాదించుచు, ఈ విషయమున అదర్శవనములతో రాజధానిలోని శిక్షలకు అలవెన్సు (వాసి) ప్రభుత్వమువారికి సమపాదించునని నిర్బంధము గలదనియు, దీని శిక్షల ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వము వ్యయము చేయవలసివచ్చునోయు నుడిచిరి.

గా. లాయరుగారు ప్రభుత్వమువారి సమస్యలకు మాటలాడుచు ఈ విషయము అనుకూలముగా వచ్చునోయు మాటలాడుచు విశేష ప్రభుత్వముల కర్వణము గలగుట సంభవించుననియు, కాని దానికి సరకు కొనసాగదనియు, విశేషములవారు, తా మేవేమన వర్తకము చేయవలసివచ్చునోయు అ శిక్షలతో లెక్కలను వ్రాసికొనుట అనుకూలమనియు నుడిచిరి.

గా. శివరావుగారు తీర్మానము సమపాదించుకొనిరి.

కార్మికుల కష్టములు.

గా. శివరావుగారు రాజధానిలోని కార్మికుల కష్ట నిర్మూలమును, సమస్యలకు కారణములు వారిని వివరము చేయుటకు తీసికొనుటకు చర్య విషయము వారించుటకు ప్రభుత్వమువారు ఒకవిధమున సంభుము వెట్టికొనుటయు సని తీర్మానము సమపాదించిరి.

ప్రభుత్వమువారు పక్షము గా. బాచు పాంటుగారు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, కార్మిక సమస్యల నానావిధములకు ప్రభుత్వమువారు తగిన శిక్ష తీసికొనుచున్నారనియు, కొద్ది విషయములకు మాండ. కార్మికుల కష్టములకు గానావించుటకు విచారణ సంభుము సుకదానిని వెట్టికొనుటకు తీర్మానించుననియు, సదకు సంభుమును శాస్త్రమునా ది మారసామి కాస్త్రము అధ్యయనము, పాఠశాల గాని అధికార సభ్యులకును కార్మిక వర్గములకు ఉత్తముల కొరకుండి ప్రతినిధులు ఉండగలరనియు నుడిచిరి.

గా. శివరావుగారు తీర్మానము సమపాదించుకొనిరి. ఇంతటితో శాసనసభ కార్యక్రమము ముగిసినది. సభ మరల రాజ్యోత్త మాసమున జరుగినది. తెలియుచున్నది.

సభ జరిగిన తరువాత వివరము గా. శివరావుగారు రాజుగారు, కాన సభ్యులకు ఉండగలరనియు ఉపాసనములనిచ్చి అదరించిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1920-వ సం॥ జూలై నెల 17-వ తేది.

శనివారము.

ప్రపంచ రాజ్యాంగస్థితి

—o—o—o—

యూరపురాజ్యముల రాజ్యాంగస్థితి పరిశీలనమును దురభ్యుధ్యముగను నున్న విధమున తంతి వార్తలు తెలుపుచున్నవి. బ్రిటీషు ద్వీపములందు అయిదొండు భిమస్య విషమస్థితికి బోవుచున్నది. హత్యలు యథాక్రమము జరుగుచున్నవి. సిస్సీ నకు కఠోరవలంబములు కాన్పు మొదలగు ప్రదేశములందు కన్నుల నీయనిరాకరించుటకు ప్రయత్నములను జేయుచున్నాడు. పర్ ఎడ్వర్డు కార్సను గారు బెల్గాపునందు ప్రపంచముచేయుచు ప్రభుత్వము సిస్సీనకుల నుండి ప్రజలను సంరక్షించుట లని యెడల మేమేరక్షణమునకు బూనికొనియెడ మని నిర్లక్ష్యముగ ప్రకటించిరి. బ్రిటీషు సైనికులు దేశము నాక్రమించుకొనుచున్నారు. నైస్యక్రమము ప్రజాభీష్టమునకనుకూలముగ నున్న దని యను శాంతిపరక్షణమున కేర్పడిన దనియును ప్రభుత్వము ప్రకటించుచున్నది. బ్రిటీషు కార్మిక వ్యాపారసంఘములు రుష్యాకును నైర్లాండునకును నైస్యమును ముందుగుండ్లను వంపిన సమ్మెకట్టుట కేర్పాటులు చేయుట కనుకూలముగ 27,60,000 పశ్చాత్తులు, ప్రతికూలముగ 16,86,000 పశ్చాత్తులు వచ్చినవి. పర్ ఎడ్వర్డు కార్సనుగారిని మీరిన బలములు అయిదొండు సమస్యను నిర్ణయించుచున్నవి. అయిదొండు కర్మవసాన మెటులు లేలునో తెలియకున్నది. గ్రేటుబ్రిటనునం దింకను బాగు ధర తగాదా నిర్ణయము గాలేదు. బాగుగనుల పనివాండ్రు సమ్మెకట్టును నిర్ణయించెదరేమో తెలియదు. పర్ వాల్టరు లాంగుగారి యధ్యక్షత క్రిందను గూడిన మహాసభయందు బ్రిటీషు ద్వీపములందు సంయుక్త సాంఘాతికపాలనమును స్థాపించుట యవసర మని నిర్ణయించబడినది. ఈ నిర్ణయమునకు ఫలము గలుగుటమాత్రము దుస్తరము. కార్మికవర్గము ప్రత్యక్షాచరణాయుధము నుపయోగించుట కుపక్రమించిన బ్రిటీషు ద్వీపములం దపారమైన సంక్షోభము గలుగుట సహజము. స్వస్థలమునందు సంప్రాప్తముగానున్న సంక్షోభ మెటు లున్నను లోకమునం దంతలను బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము దుర్భరమైన భారమును వహించుచున్నది. హవరు మొదలు పాంగుహాయి వరకును గల దేశములందు బ్రిటీషు సామ్రాజ్య నైస్యములు సంరక్షణ భారమును వహించుచున్నవి. భారతయోధులు కాన్ప్రాంటిన్సోపిలు నుండి పాంగుహౌవరకును గలరు.

స్వాసంధిసభ

గతవారమునందు స్వాసంధి గూడిన సంధి సభయందు లాడుడు బార్నిగారు జర్మనులకు సంధినియిచ్చుముల సాచరణమునందు వెంటనే బెట్టుట యవసరమని నొక్కి చెప్పెను. ఘనపూరణ విషయమును బాగును నిచ్చు విషయమునందును ఫెడ్రెక్ బాకు వాన్నియును గార్లతో మిత్రమండలి ప్రతినిధులు దీర్ఘాలోచనను జేసిరి. బాగుడు మిత్రమండలి గోరిన రీతిని నిచ్చిన గనుల పనివాండ్రును గనుల యజమానులును గలిసిరారనియును ప్రజలన్నాతురులై నశించుచున్నారనియును

వాస్టిన్ని సుగారు తెలిపిరి. ఘనపూరణము విషయమై జర్మను ప్రతినిధులు మిత్రమండలి ప్రతినిధులుగల సంఘము నేర్పరచి కార్యనిర్వాణమునకు బూనుకొనగల విధానమును జర్మను రాయబారులు సూచించిరి. ఆయుధసమర్పణమును జర్మనులు జేయుచున్న విధమును రుజువుచేసిరి. వాస్టిన్ని సుగారి తొందరకు జర్మను రాయబారులు బల్గాల్లాచమును దెలిపిరి. నేరారోపితుల శిక్షణ విషయమునందు వారిసంఖ్య 800 నుండి 50 కి తగ్గించబడినది. ఫ్రెంచిమంత్రి మిల్లిరాండుగారు మిత్రమండలికి జర్మనులను దండించవలయు నను కోరిక లేదనియును జర్మనులు విశ్వాసపాత్రులుగ బ్రవర్తించిన మిత్రమండలి యదారస్వభావమును జాప్యనయియు దెలిపిరి. కరానుల హృదయము నందు కనికరము గలుగుట యూరపురాంకి శుభ సూచకముగ నున్నది. జర్మనులు నవ్వుపూరణ ద్రవ్యమును 3000 కోట్ల రూప్యముల మొత్తమును 50 ఏడ్లయందు పూర్తిచేయుట కంగీకరించిరి. జర్మనులు సంధి నియమములను సమయోచితముగ నిర్వహించ బూనుకొనుట శాంతికి సాధనముగ నుండగలదు. బ్రిటీషు కార్మికులు చూపుచున్న సాదరభావము సంధి సభయందు కొంత మార్దవమును గలిగించిన దని యూహించ దగి యున్నది. సంధి సభ తురుష్కపంధియందు దురార స్వభావమును జూపకుండుట శాంతిస్థాపనమునకు ప్రస్తుతము భంగమును గలుగజేయు ననుటకు సూచనలు గలవు. తురుష్క ప్రభుత్వము సంధి నియమములను దెలుపుచు వేరొక సంధి పత్రమును సిద్ధము చేయుచున్నది. సంధిసభ తురుష్కులు 17-వ తేదిని సంధి పత్రముమీదను సంతకము చేయవలసిన దినమునుగ నియమించిరి. తురుష్క సామ్రాజ్యము నామమాత్రావశిష్టము. ఏడియా నోపిలు, స్టెర్నా, అరేబియా, సిరియా, పలస్తీను, ఆర్మీనియా, మెసపొటేమియా దేశములు పోయిన తురుష్క సామ్రాజ్యమును మాయమైన దనియే నమ్మవలయును. అరాబులు మహమ్మదీయ మతాభిమానమును గలిగియున్నను తురుష్కాధిపత్యము నంగీకరించుట లేదు. అండ్రాసుగారు నిష్కర్షగ దెలిపినటులు ఆర్మీనియనులు, మహమ్మదాలిగా రేమి బోధించినను, తురుష్కాధిపత్యము నంగీకరించదు. మెసపొటేమియా విషయమునందు బ్రిటీషురాజ్యాధికారుల నిశ్చయము స్వక్రమగుచున్నది. సిరియానందు కరానుల యాక్రమణము నువ్యక్తము. గ్రీకు బ్రిటీషు ఫ్రెంచి నైస్యములు తురుష్కుల నోడించుచున్నవి. కెమెలూపాసాగారు ఏంటోలియాయందు తురుష్క నైస్య శిబిరమును ప్రకటించినను దానివలన విశేషమైన ప్రయోజన మసంభవము. రుమేయిలాయందు తురుష్కులు విజయము నొందినను మిత్రమండలి కపారమైన బలముగలదు. సైనికులు ముందుగుండ్లు ఫిరంగులు పిమానములు లేని యుద్ధములందు విజయములసంభవములు. దుర్భరదశయందున్న జర్మనుల సహాయము తురుష్కుల కసంభవము. ఆసన్నముగ నున్న సోవిటుల సంధి తురుష్కాభిమానుల స్వల్పాశను సయితము విచ్ఛేదము చేయుచున్నది. మానవక్రయత్నములం దెటు చూచినను తురుష్క సామ్రాజ్యమునకు గతులు కనుపించుట లేదు. వైవయత్నము లేమి ఫలమును సమకూర్పగలవో యూహించుటయును శక్యము గాకున్నది. రుష్యా పరిస్థితులు

యూధము ముగిసిన తరువాతను రుష్యాపరిస్థితులు యూరపునందును నాసియాఖండ భాగములందును మహాసంక్షోభమును గలిగించు

చున్నవి. సోవిటు విధానము సంక్షోభమునకు విప్లవమునకు హత్యలకు మూర్తిగ జరిగింపజనుచున్నది. సామ్రాజ్యాభిమానుల, దురభిమానము సోవిటుమూర్తికి ప్రచండతేజమును గలిగించినది. అంగ్లేయులు కరానులు సోవిటుల సంహారమును జేయుటకు జేసిన ప్రయత్నములు నిష్ఫలములైనవి. ఆసియాఖండమునందు కోల్పకు డెన్నినులకు గలిగిన కరాణయము పోలులకు యూరపునందు గలిగినది. పోలులను సంరక్షించుటకు మిత్రమండలికి ధర్మబలము గాని నైస్యబలముగాని లేదు. రుష్యా దేశమునకు నైస్యమును ముందు సామానులవలన పోలులకు వారెంగలునకు వంపుటకు మాన్యపక్షమున సమ్మెకట్టును కట్టుటకు పనివాండ్రు నిర్ణయించిరి. రుష్యానందు గల యాహార వదార్థములు దిక్కుచూచెడివారు లేకను నశించుచున్నవి. యూరపుదేశమునందు ప్రజలన్నాతురులై వ్యాధిగ్రస్తులై నశించుచున్నాడు. జూలై 11 వ తేదికి బోనరులాగారు సోవిటు ప్రభుత్వమునకు వెంటనే యుద్ధవిరామమును జేయుటకును శుభయులును నిర్ణయము చేయవలసిన విషయములను దెలుపుచు తంజిని బంపినటులు తెలిపెను. రుష్యానందు సోవిటు ధర్మమును మిత్రమండలి యంగీకరించు చున్నది. రుష్యా ప్రతినిధి క్రాసియా గారు వ్యాపార వాణిజ్య నిర్ణయములను దెలుపుటకు లండనుకు జేరుచున్నాడు. లండనునందు రుష్యాకును నీమాంత రాజ్యములకును సంధి నియమము లేర్పాటుచేయుటకు సభ గూడును. రుష్యా ప్రతినిధులు సోవిటు ధార్మికులైనను రాయబారులగు జరిగింపకుటకు బ్రిటీషు సంప్రతు లంగీకరించిరి. ఆసియాఖండమునందు సోవిటు ధర్మవ్యావసమును జేయుటకు సోవిటు అంగీకరించవలయు నని బోనరులాగారు తెలిపెను. ఇట్టి నియమములకు సోవిటు అంగీకరించినటులు వదలి గలదు. లోకశాంతి కిది కరమశుభ సమాచారముగ నున్న దని గ్రాహ్య మగుచున్నది. యుద్ధవిరామము తరువాత నింతటి శుభవర్తమానము మఱొకటి గలుగలేదు. ప్రపంచమునందు సగముభాగమునకు రుష్యా రాజ్య సంహారము గలదు. రుష్యాతో సంధి కుదిరిన క్రస్తుతము లోకవజనకు శాంతి గలిగిన దని సంతసింపవచ్చును బ్రిటీషు రాజ్యానిశ్చిలు ధర్మరక్షణమునకును లోకమునందు సుఖశాంతిస్థాపనమునకును బ్రిటీషు సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకును రుష్యా సోవిటులతో నైనను సంధిని వెంటనే చేయుట శుభకరము.

దురారస్థ ప్రాగ్దేశములు

చీనానందు విప్లవ మింకను సాధ్యము గాలేదు. సేనానాయకులు క్వియాంగ్సు చెకింగులకు సంప్రాంతము వలసను సంయోజనము గలిగినది. చెకింగునం దేమియును వికరీతములు గలుగలేదు. చరిత్రన మే రూపమును దాల్చునదియను తెలియకున్నను ప్రజల హృదయములు సంక్షుభితములుగ నున్నవి. చీనాకును జపానునకును పాంటాంగు విషయమై సంయోజనము గలుగలేదు. జపాను నిర్ణీతమైన దేశాక్రమణ తంత్రము నవలంబించుచు పోసింబేరు నాక్రమించుకొనినది. చీనాను దక్షిణమునందు పాంటాంగు ముఖము నుండియును నుత్తరమునందు వ్లాదొవాస్టాకు ముఖము నుండియును కబళించుటకు జపాను సిద్ధముగ నున్నది. జపాను బ్రిటీషు సంధి నియమముల నొక సంవత్సరమువరకు వ్యాపించ జేసినటులు తెలియచున్నది. సకల ప్రజానియోజకాధికారము విషయమునందు ప్రజలకును సద్ది

కారులకును సంఘటనము గలిగినటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఈ మహాపరివర్తన సమయము వందు స్వదేశమునందు జరుగుచున్న సంచలనము భారతీయుల కనుభవమువలన చెలిసి యున్నది. ప్రహేళిక నిరాకరణతంత్రము దేశమునందు కలవర మును గలిగించుచున్నది. సోవిటుసంఘిని, తురుష్కు సంఘిని, తీనా జపాను సంఘిని, భారతరాజ్యాంగ వికాసమును యథావిధిగ నిర్ణయించి దుఃఖిత ప్ర మేన ప్రపంచపౌదయమునందు శాంతిని స్థాపించు టకు చిట్టిపూ రాజనీతిజ్ఞులు వారి విద్యావివేక సంకడలను వినియోగించి ప్రపంచ ధన్యవాదము తు పాత్రు లగుదురు గాత!

కర్నూలు ప్రాంత జాస్సును

(101)

ఆంగ్లాధికార హృదయమునకు సర్కారు మీదను స్వభాతిమీదను గల అత్యున్నత ధర్మము మీదగాని ప్రజలమీదను గాని లేదని జాస్సును గారి ప్రగల్భములు విదితము చేయుచున్నవి. జాస్సునుగారికి సర్కారునగ నిరంకుశాధికారము గాని ధర్మాధికారముగాదు. వంజాయనందు ప్రజలను దార్జ్యములకు పాలుచేసిన జాస్సును గారికి ప్రజాహృదయమును గనుగొనుట దుస్సరము. కన్నులు మూసుకొనిన పిల్లవలె జాస్సునుగారును ప్రజలహృదయమును జూడ జాలకు న్నాడు. మోంతుగుగారు చెలిపినటులు జాస్సును వర్గము నకు ప్రజల ప్రబోధము రాజు ద్రోహము గ గనుపించుచుండును. జాస్సునుగారికి సైనికవస్త్రా కహరణము క్రోధమును వృద్ధిని చేసినది గాని శాంతిని గలుగజేయలేదు. హిందూదేశము నావ రించిన రోగమును వెంటనే నివారించని యెడల రుష్టాకును అయిర్పాడుకును కట్టిన దుర్గతి యే హిందూదేశమునకును కట్టునని జాస్సునుగారు చేసిన హితోపదేశమును విని ఆంగ్లా రాజనీతిజ్ఞులు జాస్సును వైద్యుని రుష్టాకును అయిర్పాడునకును వంపిన రోగికి రోగము కుదురక పోయినను వైద్యుని రోగమైనను కుదిరి యుండును. మోంతుగుగారి హితోపదేశ మింకను వ్యాపించకపూర్వమే పార్లమెంటు యభిప్రాయ మును తృణీకరించుచు మాటలాడిన జాస్సునుగారి స్వభావమును వర్ణించుట దుస్సరము. చిట్టిపూ సామ్రాజ్యమును జాస్సును వర్గమువారి కురుబల సాధనమున రక్షించెడి కాలము పోయినదని వారు గ్రహించుట వివేకము.

భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములందు నూదించిన విధమున భారతప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ యందు మువ్వరు హైందవసభ్యులను నియమించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి విద్యా కాభాగ మంత్రియైన గా. సాఫీగారికి దోడుగ గా. బి. ఎ. కర్నూరు వ్యవసాయాదాయ కాభామంత్రిగ నియమింపబడిరి. దేశంబరునం దొక భారతీయుడు న్యాయాంగ మంత్రిగ నియ మింపబడునని తెలియుచున్నది. కాని కార్య నిర్వాహక సభయందలి మంత్రుల సంఖ్యకు పరిమితి లేనందునను ప్రభుత్వమువారు సభ్యుల సంఖ్య నవవసరముగ వృద్ధిని చేయుట ప్రయో జన రహితముగ నున్నది. నిన్నను ప్రచురించిన పార్లమెంటు నిపుడు గల ఎనమండ్రుగురు సభ్యు లందును నిరువురు హైందవులు, ఆర్థరాంగ్లేయులు గలరు. ముం దైనను నయిదుగు రాంగ్లేయులును మువ్వరు భారతీయులును నుండురు. నిరంకుశాధికారము సురక్షితముగ నుండును.

అవసర జాతీయమహాసభ

ఈవిషయమింకను నిర్ణయముగాక పోవుట చిది త్రముగ నున్నది. వందేతమోతిలాలు నైహూగారి యాచరణము అనుమానాస్పదత్రముగ నున్నది. బ్రహ్మపురము వారి ప్రాధేయమును సంగీకరించి నదియును నిరాకరించి నదియును తెలియదు. కాంగ్రెసు కూడున చెప్పుచో సభాధ్యక్షు లెవరో తెలియదు. మఱియును కాంగ్రెసు సమావేశ మును గోరుటకు వలయు సంతకము లైనను సమకూర లేదని వినుట సంతాపకరము. ఆంధ్ర కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యులైనను సమ్యక్తులను చెలువ కుండుటకు గారణములు వారి సహజాల సర్వ మొ వేరుకారణములో బోధ్యము గాకున్నది. ఇచ్చడైన నెహ్రూగారును నాంద్రనాయకులను వ్యధర్మ నిర్వహణమునకు బూనుకొనుట యవ సరము.

సారస్వతానుబంధము.

సారస్వతానుబంధమున గరవారమునండి ప్రకటించుట పాతకులకు తెలిసిన విషయమే. నిరంతరాయముగ సారస్వత కేంద్రములకై, కవులు పండితులు విమర్శకులు విద్యాకు రాగులు నున్న గువారి సహాయంతోయూ నాకర్మకము. ఆంధ్ర సారస్వతమునకు సంబంధించిన అధునాతన కళాతన విషయముల క్రమముగా వెల్లడించుటకు ఈ సారస్వతానుబంధము ఎంతయు కనకారి కాగలదు. విషయముల సమశరింపి యు న్నందు అవకాశము పెంపొందింపగలదు. ఆంధ్ర సారస్వ తాధ్యక్షులమును గోరెడి అభిమాన తెల్లదను తమ తమ పిలు సమశరింపి జ్యాగములను వ్యాసీయు, కవ్యములను బంపియు! ప్రాచీన సవీర చరిత్రాంశముల బ్రకటింప నొనరియు, విమ ర్శ విషయముల వెల్లడించును మాత్రము సేవాధికరమున కవలంబకు లయ్యెదరుగాక.

ఒకసభ. — బొంబాయిలో తేల్పు యుగరాజుగారి స్వాగతసంఘ కార్యనిర్వాహకసభవారు ఒకసభను జరిపిరి. అసభకు భావానుండి గరవారముగ విచ్చేసిరి. చంపాలకు కనూలు చేయుటకును, పురము నలంకరించుటకును ఉత్సాహము లనేకము సభవారితే ఏర్పాటుచేయబడినది. యుగరాజు గారి ఇండియా సందర్శనభాగ్యార్థ మొకసభరూపియ్యము స్థా పితకత సనియు ఆజ్ఞాపక చిహ్నము లాలలాలికల వైద్యా లంకయాతముగా నుండవలె సనియు తీర్మానించిరి.

మాలవ్యాగారి ఆగమనము. — హిందూవిశ్వవిద్యాలయ మునకు చందాధనమును ప్రోత్సహించుటకై వందేత మదన మో హనమాలవ్యాగారు బొంబాయికి విచ్చేయగా వారి ఉద్దేశ్య ము జంక్షన్ ప్రదముగ నెరవేరెను. విశ్వవిద్యాలయమునకు 17 లక్షల రూపాయలు చందాము చేయబడెను. అందులో భా గు మొకంజీధనములోనివారు అనగా సేట్ మల్ రాజ్ భా రూ, సేట్ త్రిపురాద్వా, సేట్ నాన్ గోవర్ధనరాజ్ భారూగా రు విశ్వవిద్యాలయములో శ్రీలంక కనకర్పూరము తీర్పులున యు నిమిత్తము 2½ లక్షల రూపాయల కొనంగిరి. అకనతి గృహమునకు భాక్త్యు మొకంజీధనవిక్రయము కని పేరుతెట్ట బడును. మరియు దాని కరిపాలన శ్రీలంకకై యుండును, విగతా విద్యార్థుల కనకర్పూరనిర్మాణము నిమిత్తము మరియు అగుట కోటికేరము 258000 రూపాయల విరాళ మొనంగిరి.

బొంబాయి మున్సిపల్ సభ. — బొంబాయిలో 166 తేదీన సమావేశమైన బొంబాయి మున్సిపల్ కార్పొరేషను సభయందు ఏ. జి. వై. గ్రాన్ గారు ముచ్చటించుచు మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల రేట్లు ఎక్కువచేయుటకు రైల్వే అధికారులు కలసియున్నారు. అట్లు ఎక్కువ చేసినచో ప్రజలు తమ రాకపోకలకు ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు అగునని కలెక్టర్లు లో నికరించుట మామకొని కట్టించుటలోని విస్తారముగ కనిపించును. అందువలన చాల అసర్దుములు వాటిల్లును. కావున రైల్వే అధికారులు 8 డెన తరగతి చార్జీలను ఎక్కువచేయ టంద తగిన చర్యకు ప్రభుత్వమువారు తీసికొనవలెనని సభా ధ్యక్షులు ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుకొనవలెనని ముచ్చటిం చిరి. రేట్లు అధికము చేయు సందర్భమునకునికి సభితు లంద యు ఆగ్రహపూరితు లైరి. వై. గ్రాన్ గారి తీర్మానము ఏక గ్లికముగ అంగీకరింపబడెను.

బరోడా రాజ్యము

పారిశ్రామికాభివృద్ధి

యధికాలమునందు వివిధశక్తులందు కరిగియుండు విశేష మైన యుద్దేశములకై మారకర్పా గారములు కలయె త్తి నట్టి బరోడా రాజ్యమునందును సర్వరముగ నూతన కార్యము లున్నవి. ఇటీవల విజానగారు పారిశ్రామిక సలహా సంఘసభయందున్న యుగరాజ్యసమయలన కృత్యమగుచున్నది. గర రెండుకర్మరములనుండి నూతన పారిశ్రామికక మారంభమ యొక్క. మహారాజా సాహెబుగారు ధనసాహాయ్యము విరివిగ చేయుచుండుటకై రాజ్యమునందు పారిశ్రామికాభివృద్ధి యతి కేయించుచుండెను. రాజాశ్రయము లేని యేకత్వ త్రియు కొనసా గ నేరదు. అందులో తర్వాతి పారిశ్రామిక కళ లనలే మం దకు రాజాలపు. యధికాలమునందు జపాన శక్తులవారు చేసి నట్లుచేయక భారతప్రభుత్వమువారు తమకుగలిగిన అయకకాళ మువలన కరిపూర్వమైన ఫలమును పొంది యుం డ లే దని అం ద ర త గ రు దు రు. రెండు సంవత్స రముల కృత్యములలో కరిగెను నేరకేము నూనడుకు యంత్రాలయములు 1 ఉన్న యంత్రాలయము, మరియు ఇతర నేర యంత్రాలయములు, రెండు సిమెంటు కర్మాగారములు ద్వారకలో నోటి, కొడినానలో నోటి; బ్యాంకములు కొవ్వములలోయూ కర్మాగారముల క్రమోపాది సారాయ ము తార తయారచేయుటకును వందల ప్రయోగచేయుటకు ను, ప్రత్యేక మదనారింక సలహాగాని వివిధ కరికములకు సం బంధించిన పెన్నియో కర్మాగారములు అప్పించెను. ఇవియన్ని యు కనిచేయుటకు పూర్తిరంధించెను. బ్యాంక్రమకముల ప్రితి గరు తెట్టుండ చాలకాలమునండి కనిపిచుచున్న కరికయ లంత నేరక జడియందలేదు. పారిశ్రామికకర్మాగారము లన్నియు పూర్వముకంటె విరివిగ విస్తరించుచుండెను. నేరకర్మక కార్యోపకాళులగ విస్తరించుచుండెను. క్రొత్తయంత్రపానుగ్రుల సమర్పిరి. హిందు (కొవ్వకర్మక కర్మాగారమువారు చాల కర టకు విక్రయించిరి.

రాజ్యములో నేయేకరికములను స్థాపించుటకు పిలుపు వో కరికోధము చేయుచుండుట పరిశ్రామికాభివృద్ధియనునకు చాల కుళహావకము. మహారాజా సాహెబుగారు చాలధన విందుకొరకు కృత్యము చేయుచున్నారు. క్రొత్తకరికములను తెట్టుకొనలించివారు సమపాయముల లేన ఇబ్బందికడకుండ పారిశ్రామిక నిపులు సలహాకేర్పరుచున్నారు. ఇందుకొరకు వందేతులను నియమించియుండిరి. అరంభమునందు కరికములకు దోహదము లేకపోవుటకున చాల కరికములు కనిపొవుచున్న వని మహారాజా సాహెబుగారు గ్రహించిరి. గాజాసాదుగ్రి, బొల్తాములు, గాజాలు, వందల మున్నగునవి చేయుట కెట్టి పిక్కుండునో కనగొనుచున్నారు. ఆట్లా, తలన నాకాస్థాన ముల సభివృద్ధిచేయుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇందుకు ప్రత్యేకము నేర బార్డులుకానకగారు నియమితులై యుండిరి. అద ప్రా నాకాశ్రయము వలన చాలకయోజనము కలుగును. అక్కడినుండి చాలదురమునకు వర్తకము జరుగుటకును పీతల రాకపోకలకును పిలుచును. దానివలన మెనపాటేమియొనకు మోడ కర్తకము జరుగును. రయిలులేనిర్మాణముమోడ యంతర మగుచున్నది. అందుకు ప్రయత్నములును జరుగుచు న్నవి. కాభామార్గముల నెక్కువగ నిర్మితవలసిరి. బామనగరు ద్వారకా రైలుకే సంఘమువారు కనిపారంభించిరి. దీనికి కాక అగిన పెట్టుబడిని మహారాజా సాహెబుగారు పెట్టిరి. బాను పియా సమీపమునందు మార్గగ్రామ ఉద్భవించి తీవ్రతీవ్రముగ మంటలు మందుచుండును. అక్కడ బొంగుగనుగాని నూత గనులుగాని యుండవచ్చును. అక్కడ ప్రితిగరులను కనిపెట్టు చున్నారు. దీనివలన క్రయోజన మేర్పడిన కర్తకము చాలగ విబ్బళించును. రైలుకేల సభికులగ నిర్మించు సంకల్పము సంస్థా నము వారికి కలదు. తిన్న గాజీమార్గముల నెక్కువగ నిర్మి తి పెద్దరైలులలో కర్తకము. విల్లి మారా-అవ్వాలు రైలు కేను మహానాథ మరలింతి మరోకి సాగించిన యెడల, నా సాహెబుగారు రైలుకేలోనని కేవలయెద్ద కరియును. దానిని కధోరకు చేయవచ్చును. తమతనకి కంఠెన కట్టకలయును. ఆమార్గమును సర్దుదా కరికరకును జ్యాపింకతేయవచ్చును. స ర్దుదానదికి యొక్కడ వంఠెన కట్టకలయునో ఇంకను నిర్ణయము కాలేదు. దీనికన్నటిని చాలద్రవ్య మకనరము. ముంజేమి జరుగ నున్నదో తెలియదని విజానగారు నెలవిచ్చిరి. కాని మహా రాజావారు కృత్యముగ రైలుకేలను ప్రోత్సహము చేయు చున్నవనను, ద్రవ్యమునకు కొడుక లేనవ్యయము భావిధితి ప్రోత్సహకరముగ నుండుటకు సంధించుచుండెను. బరోడా విజానగారు చెప్పినసంగతులు రాజాశ్రయమునకుల కళావికా సమునకు యంతరమని దృఢపరచుచున్నది.

పాపము నేరము.

లండను, జూలై 14:—(టేకు యూనియను కాలన్) ను
 రులో రెయిల్వే పనివారి సేవనకు యూనియను ప్రతినిధు
 లొక తీర్మానమును తీసుకొనివెళ్ళి. విర్లండు క్రైమి పాట్లలను
 గ్రహించక పోవుటలననుకూలించినట్లుగా చేసి జనరం
 డుగ తీర్మానములు చేయువారి నెట్లు విడిచివేయునో ఆ
 సంగతి విడిచి పునరుత్పాదక వారికి తెలియజేయుననుకూల
 విర్లండు స్థితి ఇట్లు దుష్టముగా మారునదని వారు తెలిపిరి. అన్ని
 కేసులవారిను వెంటనే తీరులో తాము సమాధానముల నొక
 రించు కొనవలయు ననియు గతర్థ మెట్లు వారు చుటచేయుట
 పూర్వమెట్లు కై స్వస్థముగా ఉండునో అన్ని స్వస్థముగాను
 కల పూర్వమెట్లు విర్లండును నెలకొల్పవలయు ననియు కొలక
 తుండి స్వస్థముగాను గావూడుట కేర్పాటులను చేయ
 వలయుననియు వారు తీర్మానములలో గోరిరి. సభాధికత్వమును
 నిర్వహించిన థామసు గారిట్లు చెప్పిరి. విర్లండులో రెయిల్వే పనివారి
 కలగించిన వైఖితులను 700 మంది రెయిల్వే పనివారి ఉ
 త్పాదకములనుండి తొలగించబడిరి. వైఖితులను వెంటనే తొల
 గించవలయుననియు, స్వయం నిర్ణయమునాత్రమును వెంటనే ఆచ
 రణలో పెట్టవలయుననియు పోస్టు అఫీసు పనివారుచేసిన సక
 లము ఓకీపోయెను. 26,76,000 మంది క్రతికూలముగను,
 9,16,000 మంది అనుకూలముగను ఓట్లుపెట్టిరి. రెయిల్వే పని
 వారి తీర్మానమునకు 19,58,000 మంది అనుకూలముగను,
 7,59,1000 మంది క్రతికూలముగను ఓట్లు పెట్టిరి.

సామాజికమండలి అవకాశాలు.

అంశం, జూలై 15:—సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

మొదటిసారిగా సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

వార్తలు

జూలై 14:—సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

ఇంగ్లండులోని కార్మికుల ఆందోళన

అంశం, జూలై 15:—ఇంగ్లండులోని కార్మికుల ఆందోళన గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

జూలై 16:—ఇంగ్లండులోని కార్మికుల ఆందోళన గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

బోర్డర్స్ పురోగమనము

అంశం, జూలై 14:—బోర్డర్స్ పురోగమనము గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

మాస్కో అధికారుల వైఖరి.

జూలై 15:—మాస్కో అధికారుల వైఖరి గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

ఇంగ్లండు అధికారి.

అంశం, జూలై 16:—ఇంగ్లండు అధికారి గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

ఇంగ్లండు అధికారి గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

ఇంగ్లండు అధికారి గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

శ్రీ సీతారామాంజనేయ వాటక సమాజము, వీలూరు

జూలై 20-7-1920 తేదీ మొదలు కొత్తగా...

ఇంగ్లండు అధికారి.

18-7-20 తేదీ ఇంగ్లండు అధికారి గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

జి. కె. ఎస్. రెడ్డి.

రాజావారి, మాలవేటి, నెల్లూరు.

సామాజికమండలి

సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

జూలై 15:—సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

సామాజికమండలి అవకాశాలు గురించి వివరాలు తెలియజేసే విధంగా...

కొత్త ప్రాంత బాంబు గారితో యుద్ధవ్యాసము.

బాంబు విరోధియగుటకు వాని కోర్కెను సంతకమున జరిపిన కొద్ది రోజులలో నామకావలసిన ప్రాంత బాంబు గారితో గొప్పయోధావ్యాసము జరిగింది. ఈ వ్యాసము మొదటి నభివృద్ధి కోరికలను వై యథార్థమైనట్లు తీర్చిదిద్దిన నమ్మము, మాంటెగూగారు దామను మిగిలిన ప్రాంత బాంబులను కంటాను ప్రాంత బాంబులను సమయమునకు వ్యాసమును తేలిక ప్రకటించిన చెప్పిన విషయమును విచారించుచున్న విషయము కల్పించింది. రెండు వారముల కంటే సుమారుగా గొర్రులను బాధించుటకు గా అభివృద్ధి జరిగింది. రెండు వారముల నే గమనించినది. బాంబులకు దండెత్తిన చర్యలను చేసినా లేదు. నా ముప్పాటియో, నా దేశముల యొక్కయు ఉత్తర ప్రాంత బాంబులను నాన్న రాజధాని ప్రాంత లగు భారతీయ ముక్త్యులయొక్కయు మామంతులకు ఇకల కంటెలను నేను తెలుపజేయును. మాంటెగూగారి నిరసననుబట్టి నాకు విచారణకు గాని తుమాన గోరికలగాని యేమియు కారణము కనబడదు. జనరలు దయచేసి నా ద్వారా చేసిన అత్యంత దుష్టమును కాపాడగలిగినాడు. లాహోరులో నున్న 2000 వందల స్త్రీలను పిల్లలను, ఉచ్చుకుచ్చుల యుద్ధము వ్యవస్థలను చెందిరియించి కందలకొని జనమును మానవత్వము జనరలు దయచేసి విరోధియల కృతజ్ఞత కంటే ఎక్కువగా తెలుసుకొనవలయును. మైకేల ఉద్వేగముగారికి రాజధానియందు గాని బాంబు గారి, సర్కారువారి గునుతులను గాని తెలుపజేయ. సంస్కరణకావలయును విషయమై, ఏదైనా కలిగిన సంస్కరణములు ప్రకటించబడినది. ఇక ఫలితముగనవలెను. సంస్కరణములు నామకావలసిన విషయ నిర్వహణగోరియు దొడ్డియను విరోధియను జరిపిన పోరాటమును వాదించును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఉద్వేగములను వదిలిపోవుట హిందూ దేశమునకు తేలిక మైనవో నే నివహించు వెలస నుద్వేగమునై యున్నాడు. కాని అట్లు వదిలిపోవుట తేలికము కనబడవలసి చరిత్రను సుప్రసిద్ధముచేస్తుంది. ఎక్కువలో యుద్ధమునకు ఇండియాకు సురక్షావ్యాసము రాజధానియను. కాని అంతలో నెన్నిమాత్రులలో జరుగవలెను. కంటాను లోని రాజధాని ప్రాంత బాంబుల యుద్ధము రుపురముగా నున్నది. రాజధాని ప్రాంత బాంబులను కందలకొని, రాజధాని ఇరాయిలకు జరుగుచున్న జరిమానాను అగౌరవమును ఇంగ్లండును చెప్పుటకు వీలులేదు. ప్రభుత్వమునా తేలికము చేయవలెను. మాంటెగూగారి కంట అయ్యమైనను నిజమైనది లేదు. రాజధానియందు వాదించినట్లునున్నది. ఈ జరిమానా రుసుమును నివారించుట వై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము తొలగి యొక వైకము చేస్తుంది. విరోధియను సంఘము అన్నియును తేలి ఇంగ్లండులోని రాజధాని నిర్ణయములకు, ఇండియాలోని ఆంగ్లభాషలయొక్కయు మామంతులను తెలుపజేయకుండ ఇండియా ప్రభుత్వమువారే ప్రకటనను కలిపించుచు రాజధాని కారణముల రక్షించుచున్నట్లు చేయవలెను. బాంబు ఇండియా సంస్కరణ కావలసినట్లుండికి రాగొందునట్లు చేయవలెను. రాజధానియందు చేతికి అధికారియగుదు. వైక కలవము సంతకే వాదిని ముద్రను, భారతీయ యొక్క వాద్యమును నివారించువో రహస్యవిధములలోకలె ఘోరమగునట్లు కలుగును. భయపడి నిజము చెప్పుటకు వెనుదిరెడుచున్నాడు గాను 800 సంఖ్యలు అందులో ముప్పదివందల (ప్రతి) బాంబుగారి యుద్ధవ్యాసము జరిపించింది.

రాష్ట్రా గంగ రాజాగారు ఆహ్వానముక తయింపజేసి భిక్షునికట్టు లో గతినిరని ఒకట వాగ్విముచున్నారు.

సంజాము మండలమునందు నాటియనాడుల సభను జరిపి అట్లు అగువారిని కాసన సభాసభ్యులగు తేల్చుకుంటు యు క్తమని యొకరు ప్రాయముచున్నారు.

గవర్నర్ జనరల్ కార్య నిర్వాహక కథ:—గవర్నరు జనరల్ కార్య నిర్వాహక కథా సభ్యులు నియమించబడిన కథావార వారము కార్యములయొక్క విభాగాల కృత్యములను ప్రారంభించింది. గా. వి. యస్. కర్మగారు సమాజ గౌరవముతో సభ్యత్వమును వైకొనిరి. ఈ కార్య నిర్వాహక సభయొక్క కథను సమావేశము 1919 సం. ఇండియా కాసన మా సమావేశము ప్రభుత్వ భవనములో 16 వ తేదీన జరిగెను.

బాంబాయి మేరుమార్కెట్టు

బాంబాయి, జూలై 16:—నేడు ప్రాంత బాంబులలో విల్లుమేరుల బజారు ఆరంభములో చాల నింకడగ నుండెను గాని తిల్లరవాటాదారుల వైఖరివలన సవి తగ్గిపోయింది. స్వదేశీ, నాగపూడి, కోహిమారు వాటాలధరలు యా 800 ల చొప్పున తగ్గిపోయినవి. తిన్న వాటాల ధరలుగూడ అతేరితని తగ్గిపోయినవి. బజారు ముగియునప్పటికి స్వదేశీ వాటాల ధరలు మరల యాభాస్థితికి వచ్చినవి కాని నాగపూడి, కోహిమారు వాటాల మార్కెటు తిరగరక తగ్గుదలతోనే యుండెను. మిసలేయను సెకెమున కెవము తేలికము చేయటం చేసెను. బాంబాయి నింకడగ నున్నవి. బజారు ముగియునప్పటికి కాయా కంపెనీల వాటాల ధర తగ్గింద విని విందినట్లుండెను.

విల్లు మేరులు:—అమ్మదాదారు (అద్యాస్) 255.8, బాంబాయి కాటకు 1840, బాంబాయి దయ్యంగు 8700, పెంట్లులు ఇండియా 5420, పెంచరి 1255, క్రేసెంటు 715, కరీంభాయి 1295, డేబిన్ 1712, ఫాబాస్ 1900, ఇండియాను బ్రిటింగు 240, ఇందూరు ముల్కా 545, కోహిమారు 3880, న్యూగేటు తాప్తర్ 1000, పాబానీ 710, పెరలు 1840, సింప్లెక్స్ 890, కెక్ నాకర్ 482, స్వదేశీ 5650, కాతా మిల్లులు 2500.

మిసలేయను:—అల్పాక్ష 895, బాంబాయి స్టీలు 455, బాంబాయి బ్రూమ్యూలు 1045, బుండిసిమెంటు 50, ఇండియాను సిమెంటు 445, కాట్నీ సిమెంటు 295, దేవర్ 1500, న్యూయండియా ఎన్యురెన్స్ 19 ప్రీమియము, సింధియా స్టీలు 6/12 ప్రీమియము, కాతా విరస అండు స్టీలు 162 1/2, దేవర్ 960, కాతా అండు 382.

బ్యాంకులు:—బాంబాయి బ్యాంకు 2200, పెంట్లులు బ్యాంకులు 40, కాతా ఇండస్ట్రీయలు బ్యాంకు 49.

రివర్స్ కోర్టులు ముందేలు.

రివర్స్ కోర్టులు ముందేలును విక్రయించుటవలన ప్రయోజనము లేదు. రాజధానియందు కాళియ పెనుభూతమునలె నున్నది. ఆ ముందేలు విక్రయమువలన మారకపు స్థితియందు మార్పు కలుగదని మేము చెప్పుచుంటిమి. మాంజునా కలియవలె యొక యెడల కానిని విక్రయించక పోవుటవలన మారకపు భరణ తగ్గునని చెప్పుగలము. ముందేలు విక్రయమువలన విచ్చలార్థము వైఖరికి పోవుచున్నది. సామ్య పంపుగని వ్యాపారము చేయువారి కెంతటిని అభించుటలేదు.

ఇతివరత అవలంబించిన కథలవలన అసర్దుములు గోచరించినపుడు ఆకథలనే తట్టుకొని (తేలుకుట) చాల యుద్ధే కము. ప్రస్తుతము పీఠికలు చాల అస్థిరముగ నున్నవి. ఏమి కనబడుటకును తోచదు. ఇప్పుడు కలిగిన వికల్పస్థితిని చక్కతేయవలయును. మారకముతో చెలగాటము లాడుట వలన నాస్థితి చేతురదు. ఆర్థికభర్మ మనుష్టమవలననే క్రస్తు రత్త లోకము పోవలసియుండును. ఆ భర్మమునకు మారకపు తేల్చుట లోకసాధనమైయున్నది. లేనిపోనిది అడ్డము రాకుండ నుండినవో వానియంతట యెవరైనా చక్కబడగలవు.—మైన్సు అండ్ ఇండియా కృతిక.

లిలావతి నవలలు

ఫండులేనివారలకు ప్రకృత భాండాగారములు
లిలావతి గ్రంథములకు బాంబాయి వెలలో చందాదారులుగా తేలి యాదిగత వికలింపిన గ్రంథములన్నియు సెకెసారి కొన్నయెడల సర్వ తెలుకే యొసంగబడును. తరువాత సట్టియ బడవు. వ్రానేతగమును రు 0.4-0 లు అర్హతతో కంపకలెను.

1 అశవాసింగరి	చందాదారు వెల రు	0- 5-0
2 కృంశారకల్లి	"	0-10-0
3 నామిరసింగు	"	0- 8-0
4 సేకుపిందారి	"	0-10-0
5 విక్రమసింగు	"	0- 8-0
6 పురంజయ	"	0-12-0
7 మృతారి	"	0-14-0
8 ఆచార్యరత్న హరిము	"	1- 8-0
		5-11-0

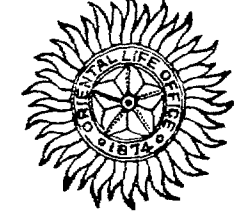
మొత్తమునకు అర్థ తెలు ప్రకటనమును పోస్టేటికసు రు 2.0-0 లు మార్చినా.

కృస్తుతము మకాము మార్చినందున యీ క్రింది అదృశుకే వాగ్విముచు.

మేనేజరు, లిలావతి గ్రంథమాల,
కొలంబుకర్, పెనాండోస్ట్రా, కృష్ణాజిల్లా.

అజహరి రాయగారి ఉపవ్యాసము.

14 వ తేదీని సింబాలో నుమాన 5 వేల ప్రజలు సమావేశమై అజహరి రాయగారికి స్వాగత మొసంగిరి. అజహరి రాయగారు స్వాగతమునకు క్రతుర్వర్తిమయ్యుడు ఈ క్రిందిభముగ చెప్పిరి. ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ జీవములతో నా తాతావరణమున నిండి యున్నందున నాకు మిక్కిలి సంకృప్తి:రముగ నున్నదని గతకర్తవ్య కృత్యాలవలన ను చెప్పుటకు దుఃఖిరమైన కథలతో నిండియున్నది. భారతీయ స్వయములన్నియు విశేషము. అదే అంకద్రోక్కబడి భారతీయ జీవము వికృతమైనది. మనము మన సోదర తోములతో పాటు సమాప్తమైనది. బాంబులవలన నిరంతర కృషిలైన ఆంగ్లభము చేయవలెను. మాంటెగూగారు కామస్సనభలోమచ్చదించుచు బ్రిటిషు జీవరము మిక్కిలి దుర్భలమైనది. భారతీయ జీవరము సహితము కవిరమైనది అని చెప్పెను. భారతీయ జీవరము ప్రతిబింబితమును. గొప్పవారికే కాదు. భారత జీవరములోని హింసాభావములన్ని జీవరము సహితము యూరపుత్యములని గొప్పవారి జీవర మెంత కవిరమైనదో అంత కవిరమైనదని రాజధానిని ప్రభుత్వ భిక్షావలన అంగ్ల భారతమును గ్రహించవలెను. బ్రిటిషు మంత్రాంగ మిక్కిలు ప్రపంచమును మోసపుచ్చుట యందు స్తుతింపబడుచున్నది. ప్రభుత్వ భిక్షావలన వ్యాధిములతో అర్థ మేమియు గలపించుటలేదు. అందుకు దృష్టాంతము తుర్కీ జీవము. మాంటెగూగారి భావరత్నోజ్జ్వలము మరల భారతీయము గారదీవనివలె మాయచేయుననిగా నున్నవో అనియమును భారతీయము సాధ్యమైనంత కర్మలో గ్రహించుట ప్రోత్సహించును. అందను ప్రయత్నపురిత గ్రహించి సింబా అర్పించివే గా కమ్మకు బరికించిన దయ్యంకారి కృత్యములకు బ్రిటిషు ప్రజలంతయు శ్రీజనమునాడ అగ్రనా జానకులగుచున్నారని తెలియజేయుచున్నది. హిందూదేశ చక్ర 8 వేల సంవత్సరములకు వైకలముండి వచ్చుచున్న ను శ్రీజన మెప్పుడు అగ్రనా పూరితులమునట్లు ఆచరితలో గమించుటలేదు. గాని యూరపు చరిత్ర మామి నవో శ్రీజనము అనేక సంవత్సరములకు కోపాతేతులనట్లు నిద్ర ర్మములు గలవు. భారతీయములకు గురించి యూరపియను దృష్టికథ మెట్లున్నదియు ఆస్పరివపు విమర్శించెను.

హిరియంట
క గవర్న

మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం. స్థాపితము.
హెడ్ క్వార్టర్లు, బాంబాయి.
మానేజరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్.

ఫస్టును రూపు 5,15,00,00 వైగానే యున్నది.
1919-వ సంవత్సరము నందు

వరుంబడి " 84,98,305
ఇకప్పుడు జరుగుచున్న అభ్యాస
రెన్యుల మొత్తము " 24,63,20,000
మునుపటికంటె ఇకప్పుడు పాలిసి
వార్డుకు బాస్తిగా చెల్లించిన
మొత్తము " 5,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున కనిచేయుటకు ఏజంట్లు
కావలయును. వారు అనుభవ శాలింధుగ నుండ
వలయును. భరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస
మునుకు వ్రాయుడు. 878

Apply to:—
F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras.

House Commons. Questions About India. M. y Service.

LONDON, July 14.

Replying to Mr. Arthur Shee in the House of Commons, Mr. Montagu said that if voluntary methods did not secure an adequate defence force in India, he would not hesitate to recommend the Government to take compulsory measures.

Madras Strikes.

Replying to Messrs. Sitch and Wedgwood with regard to the labour troubles in Madras, Mr. Montagu said he had not heard that the Government was supplying employers with the military workmen but was enquiring into the matter.

Mrs. Naidu's Allegation. Re-Indian Troops Outrages Act.

Replying to Mr. Joynson Hicks with regard to the charge made by Mrs. Sarojini Naidu in the Kingsway Hall on June the 3rd that the Indian troops had stripped and flogged and outraged women, Mr. Montagu said he had ascertained that the charge was based on the allegations of the witnesses before the Congress Committee. The report of the Committee did not make any charge. He was enquiring into the allegation which might justify the charge against the certain Indian subordinate police and if this were proved, crime would be suitably punished. With this reservation, charge was entirely untrue.

General Dyer Again.

Replying to Mr. Charles Palmer, Mr. Montagu stated that the decision of Sir Charles Monro to remove General Dyer from his command was made after he had seen the Hunter Report. He was not aware that this was a revised decision and he emphatically denied that he had in any way influenced the decision.

Bolshevik Advance. Troops Land at Enzeli.

LONDON, July 14.

Reuter learns from an official Persian source that the Bolsheviks have landed fresh troops at Enzeli and Meshed Isar which have already reached Noor Mountains between Mazandaran and Teheran. If they do not meet with the effective resistance, Teheran may soon be at their mercy. The same official authority urges Britain to assist Persia to create an army sufficiently strong to deal with the situation themselves.

Moscow Executive's Attitude.

The Times referring to attitude of the Moscow Executive that they did not consent to the invasion of Persia points out that the British Government will require specific assurances of the Soviet's ability to control its subordinates before Mr. Krassin's new terms are considered.

Englands Financial Position. Review by Mr. Chamberlain.

LONDON, July 16.

Speaking at the Banquet at the Mansion House, attended by bankers and merchants, Mr. Chamberlain optimistically reviewed the country's financial position and said that we had passed the peak of our financial difficulties and begun downward path from high levels to which we had been forced to climb. National debt had been reduced by two hundred millions and floating debt by sixty millions and we were not creating fresh artificial credit.

Labour Trouble in England.

LONDON, July 14.

A fresh wireless crisis has arisen. It is understood that the negotiations which were agreed to on June 24th have broken down. The recent resumption of work was conditional on a settlement within the month ending July 23rd.

LONDON, July 15.

Strike of two thousand builders and electricians employed by Port of London Authority, which began on July 3rd, has been settled.

Manchester gas strike has been settled, men returning pending arbitration.

The Empire's Forests. Imperial Forest Development Proposals.

LONDON, July 15.

The British Empire Forest Conference has unanimously approved the suggested standardisation and verification of forest terminology throughout the Empire.

Mr. Mackay, of the Forests Commission of Victoria, introduced the subject of the Empire's resources and consumption and presented an interesting tabulated statement in this connection. In the discussion of the scope for Imperial development stress was laid on the fact that the United Kingdom and the chief timber-using portions of the Empire might take a greater proportion of their timber from the Empire than they did during the war, secondly that to this end a commercial survey of the timber available in the Empire was most important, and thirdly that the Forests Departments should closely co-operate with the trades using timber in planning the exploitation of timber supplies, and guaranteeing the quality and species of timbers exported from the Empire.

War Relief.

An Invitation to Dominions and India

LONDON, July 15.

The Lord Mayor, in appealing on behalf of the Imperial War Relief Fund to combat disease and distress in war stricken areas in Europe and Asia, says one million sterling is required immediately. He points out that for the first time India, the Dominions, and other possessions of the Crown beyond the seas are being invited to make common cause with the Mother Country in an unselfish campaign for the betterment of humanity. He emphasises the chance now presented to make an arresting demonstration in the name of our united British peoples for the solace and healing of Nations.

The Spa Conference. A Break up Imminent. Allies to Occupy Ruhr Valley.

LONDON, July 14.

SPA.—The Allied Delegations met this morning. Marshall Foch and General Maglinse conferred regarding the military situation. In the meantime there has been no communication with the Germans. It appears that a break up is imminent and that the Allies will occupy the Ruhr valley. Italian and British Generals are expected to arrive to-night. Herr Simons at his own request paid a visit, which lasted forty minutes to Mr. Lloyd George, who only agreed to the visit after he had consulted M. Millerand. It is understood that Mr. Lloyd George earnestly pointed out the gravity of the situation and made it abundantly clear that the Allies were by no means bluffing. Later, M. Paderewski had a conference with Mr. Lloyd George.

The Coal Question.

Allies Draft an Ultimatum to Germany.

LONDON, July 15.

To-day's sittings at Spa is most critical despite Germany's conditional yielding on coal question. It remains to be seen whether Allies will accept Germany's accompanying conditions, features of which are not yet known. It is stated that Allies have already drafted ultimatum to Germany which will be finally considered this morning. Latest report is that France is prepared to send miners to Ruhr if German miners refuse to work. It is pointed out in this connection that Germans, during war, did not scruple to force Belgians to work in mines.

Special Trade Union Congress. Further Labour Resolution.

LONDON, June 14.

At the Trade Union Congress, the National Union of Railwaymen moved a resolution declaring that the state of Ireland was due to the failure to recognise Irish claims and also to the failure of the British Government to deal with those who had defied law and order and supported open rebellion, whose example was followed by others. The resolution also called for a truce among all parties, the Government forthwith to open the Irish Parliament with full Dominion powers in Irish affairs and adequate protection for minorities. Mr. Thomas, presiding stated that, as a result of the railwaymen's policy in Ireland, seven hundred railwaymen had been suspended or dismissed. A Post Office amendment demanding the withdrawal of the army of occupation and the immediate application of the principle of self determination was negatived by 2,676,000 votes to 1,916,000 and the railwaymen's resolution was adopted by 1,953,000 to 1,759,000.

Ceylon Tea.

Auction in London.

LONDON, July 15.

At the auction of the Ceylon Tea there was further improvement; the common leaf was sold at sixpence per pound, plain medium at ninepence to shilling, good medium at shilling to fifteenpence, fine at eighteenpence to two-shillings and penny.

Khilafat Agitation.

Questions in Parliament.

Mr. Montagu's Disappointing Reply.

LONDON, July 14.

Replying to Messrs. Rupert Gwynne, Craik and others in the Commons, with regard to Mr. Gandhi and the Khilafat Committee, Mr. Montagu emphasises Mr. Gandhi's great services to India and his high character but declared that if Mr. Gandhi after what had happened last year persisted in the form of agitation he was now conducting, it would be absolutely impossible to take the same views of his action as last year. The Government of India and the Local Governments were watching the situation closely and were taking precautions. He was satisfied that they would take all steps necessary to maintain order. He suggested that it would be extremely dangerous for the House of Commons to try to suggest, dictate or interfere with their measures. Mr. Gandhi's efforts were thoroughly mischievous but he preferred to leave their proper treatment to those charged with the maintenance of law and order in India in whom the Government had complete confidence. He was prepared to support any steps which the Government of India thought necessary in the present difficult conditions.

Rising at Rumaila.

Severe Casualties.

Mr. Churchill's Reply.

LONDON, July 15.

In the House of Commons replying to a question with regard to the rising at Rumaila, Mr. Churchill said that the military operations were progressing but were hampered by the shortage of railway stock, as six trains has been captured or derailed. The detachments at Samawa and the company of the Indian Infantry at Rumaila were isolated. Troops at Rumaila and the relief detachments who were fifteen miles from Rumaila had received severe casualties. Railway communication had been interrupted in some places and a large district was in great disorder. Small local relief parties which had up to present advanced, has been unable to cope with the disorder. Considerable force was moving down from Bagdad, and he had asked the Indian Government to warn further force to be ready in the case of emergency. He pointed out that the communications of the army in Mesopotamia could very largely be maintained by the river Euphrates and not depend on railway. There was no reason to suppose that if sufficient effort were made, order could not be thoroughly re-established.

Anglo-Japanese Alliance. Foreign Office Announcement.

LONDON, July 14.

Thursday.—The Foreign Office makes an official announcement on the question of the renewal of the Anglo-Japanese Alliance.

Under the terms of the treaty it expires on July, 21, 1921, only if twelve months' denunciation by either contracting power has been given one year ahead. This has not been done, the object of the British Government being to lay the whole question confidentially before the Dominion Conference, which meets in the near future. Some papers assert that the treaty, will go on automatically from year to year, but this is not so. There will be arrangements either for a new treaty, with conditions, or its cancellation. Public opinion is very averse to an indefinite perpetuation of the Alliance in its present form.

The Joint Committee.

The Joint Committee is making rather slow progress. Finance is yet untouched. It will probably have to sit during the holidays.

Address on Indian Trade.

Mr. Ainscough, addressing the Chamber of Commerce in London to-day, reviewed the Indian trade. He considered that the Japanese imports already showed a steady decline compared with the war time figures, but the bazaar trade suited their activities. They will probably also make themselves permanently felt in piece goods imports particularly as they are branching out in new lines and establishing their own houses. American imports of heavy goods, which showed no decline, would probably have to be reckoned with permanently, and the United States will be the second importing country after Britain. War conditions had favoured the United States, but given reasonable prices and times of delivery, British manufacturers could hold their own. Mr. Ainscough viewed the outlook for trade optimistically, but declared that the time had gone by when British manufacturers could expect to have orders placed with them without the trouble of asking. It was absolutely essential in the engineering and kindred trades, that they should establish resident representatives, since the competition of the representatives of other nations is very keen. The cotton goods trade was, however, better organised. He laid stress on the great industrial development of India herself, which is in no wise, in his opinion, prejudicial to British trading interests. Considered as a whole, the companies recently formed were very sound. He anticipated a large development in Indian industry under the paternal care of the Government, and warned manufacturers hitherto supplying stores to the India Office to look out for altered methods of supply. Mr. Macleod, who presided, agreed with Mr. Ainscough. He said he was quite certain that while there are fifty thousand motor cars now in India, at least half a million would be imported at an early date. Another speaker condemned the timidity of the English in investing capital, and Mr. Walsh, representing the steel exporters, defended the trade from charges of apathy, declaring that the chaos in the shipping and transport facilities of Britain were largely responsible for the bad deliveries in India. Mr. Chadwick praised the co-operation of British manufacturing firms with the organisers of Indian industry, adducing as an instance a boot and shoe factory in Northampton, to prove that the utmost assistance is being given to Indian visitors to establish factories on the right lines in India. Mr. Ainscough and all the other speakers attached little importance to the possible effect on trade of the political agitation in the country.—(Madras Times.)

Increase of Railway Fares.

LONDON, July 15.

Announcement, which has been made, that railway fares are to be increased by thirty three and one third percent on August 1st has caused consternation among businessmen and holiday makers and appeals to postpone increases until end of holidays have elicited official reply that loss of extra holiday fares would mean still higher fares later.

(Associated Press.)

Benares Hindu University. A Hostel For Women.

BOMBAY, July 16.

Pandit Madan Mohan Malaviya's visit to Bombay has proved highly successful as regards the raising of funds for the Benares Hindu University. In addition to the contributions amounting to about seventeen lakhs already reported, three members of the well-known house of Khatau Makanji, namely, Seth Malraj Khatau and Sethas Tricumdas and Gordhandas Khatau have given two and a half lakhs of rupees for a women's hostel in connection with the University, which is to be named, Khatau Makanji Hostel, and run separately under the management of ladies. Further donations totalling two lakhs fifty-three thousands have been promised by four other millionaires also for the purposes of building students' Hostels.

Strike in Times of India Office.

Labourers Restless.

BOMBAY, July 16.

The strikers of the Times of India press, who have been out for the last three weeks hitherto orderly, are evidently getting restless due to the failure to obtain their demands from the management. This afternoon some six hundred of them appeared in front of the Advocate of India press and demanded that the latter should do no printing for the Times press. They declared that it had come to their knowledge that the Advocate press had been doing some work for the Times since yesterday. The works Manager explained to the strikers that the Advocate press had hitherto done no work for Times which might be construed as directly affecting the strikers. This pacified the strikers and shortly after the arrival of Police the men began to disperse. Subsequently while on their way to the maidan, their daily rendezvous, they met a Times of India motor van in Hornsby Road carrying some forms to another press and severely assaulted the driver.

Viceroy's Executive Council.

Hon'ble Mr. B. N. Sarma's Portfolio.

Pioneer's Forecast.

ALLAHABAD, July 16.

The Pioneer understands that the Hon'ble Mr. B. N. Sarma, who is the newly appointed member of the Viceroy's Executive Council, will be in charge of Revenue and Agriculture.

Alleged Breach of Trust.

A Sorter in Trouble.

CALCUTTA, July 16.

Bhola Nath Bannerji, a sorter in the Legislation Department of G. P. O., was to-day placed before the Chief Presidency Magistrate on a charge of criminal breach of trust in respect of seven insured letters containing pearls, diamonds and promissory notes to the collective value of Rs. 10,631 and odd annas. The prosecution story is that the letters in question were received at the G. P. O. on the 31st of May last for despatch to Burma and were placed in charge of the accused who it is said put them in an iron safe and went home at half past nine o'clock the same night. The packer later noticed smoke issuing from the safe where the insured letters were said to have been placed by the accused and informed Mr. Rae, the Presidency Post Master. Under his instruction the safe was broken open when it is alleged the seven letters were found to have been missing. There is evidence, it is contended, to show that the accused was seen at about midnight at the G. P. O. and the prosecution theory is that he set fire to the contents in the safe which however did not destroy them but simply smouldered when the packer noticed the smoke. The Magistrate postponed the hearing.

Zeebrugge Memorial.

Lord Elliot's Telegram to Viceroy.

SIMLA, July 16.

Lord Elliott has sent the following personal appeal to H. E. the Viceroy in connection with Zeebrugge Memorial Fund:—"Your Excellency, Doubtless, you have seen in the press that the city of Burges contemplates the erection of a memorial obelisk at Zeebrugge to commemorate the noble episode of April 23rd 1915 when the entrance to the canal was blocked by our ships. The Burgomaster of Burges having invited co-operation of the Anglo-Belgian Union in this praiseworthy undertaking, a separate committee has been formed under the patronage of H. M. King George and H. M. King Albert to collect subscriptions in the British Empire. This fund of which I am the chairman is working not only to obtain the sum of money to add to £500 already guaranteed by Burges but also to collect sufficient amount after the cost of memorial had been defrayed to benefit the permanently recognised naval and mercantile marine charities. We shall be deeply grateful if you can see your way, to interest the people of Delhi in this undertaking so that a Committee may be formed to collect subscriptions for the fund. We feel sure that such a body with your approval would render substantial assistance in carrying out this national and imperial duty."

Bombay Share Market

BOMBAY, July 16.

In the stock exchange to-day the mill section opened steady but shortly after general selling commenced mostly on account of sundry holders and the rates fell by about Rs. 300, in Swadeshi, Nagpores and Kohinoors and proportionately in smaller shares. Towards the close there was some recovery but Nagpores and Kohinoors continued weak. The miscellaneous section was neglected and banks were steady. The following were the closing quotations:—Mill shares:—Ahmedabad advance 2556, Bombay Cotton 1340, Bombay Dyeing 700, Central India 5420, Century 1205, Crescent 715, Currumbay 1295, Davids 1712, Fawals 1900, Indian Bleaching 240, Indore Malwa 643, Kohinoor 3880, New Great Eastern 1000, Pabany 710, Pearl 1340, Simplex 890, Sir Shapurji 432, Xd, Swadeshi 5650, Tata Mills 2500. Miscellaneous:—Alcocks 895, Bombay Steam 455, Bombay Tramways 1045, Bundit Cement 50, Indian Cement 445, Katni Cement 295, Differed 1500, New India Assurance 19, premium, Scindia Steam 6/2 premium Tata Iron and Steel 162½ Differed 960, Tata Oil 392, Banks:—Bank of Bombay 2200 Xd, Central Bank 40, and Tata Industrial Bank 49.

All-India Weather.

SIMLA, July 16.

During the past week the monsoon had been decidedly stronger than usual in most of Central and Northern India, but it has not penetrated to Northwest Frontier and it was only yesterday that rain was for the first time widespread in North and East Punjab. Thus the effect of excessive snowfall has shown itself in a fortnight of delay in the setting in of monsoon in the Punjab while monsoon has not yet appeared in Northwest Frontier Province. A remarkable feature has been the heaviness of rain in Northwest of United Provinces on the 11th. In the peninsula rain has been almost entirely confined to West Coast and most of Deccan has fared badly.

The depression at the head of the Bay yesterday has moved into Chota Nagpur and increased rainfall in the Gangetic plain, but the monsoon has temporarily withdrawn from North Punjab. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Bengal, Bihar and Orissa, East United Provinces, East Rajputana, Central India, East Central Provinces, Konkan, Malabar and North Hyderabad and local in Upper Burma, West United Provinces, East Punjab, Central India, West Bombay Deccan and North Madras coast. A few falls also occurred in Northeast Baluchistan, Gujrat, South Hyderabad and Mysore. Chief amounts are:—Moulmein, and Kyaukpadaung 3 inches, Akyab, and Dibrugarh 4, Cherrapunjee, and Cox's Bazar 2, Cuttack 3, Daltonganj 1½, Naya Dumka 2, Gorakhpur 2, Benares 4, Allahabad 2, Cawnpore, Lucknow, Agra, and Mussoorie 1½, Meerut 3½, Hissar 2, Ajmir 2, Kotah 1, Indore 5, Akola 1, Khanwa 2, Chanda 1½, Mercara 3, and Gopalpur 2.

FORECAST:—Increase in Northeast of Central Provinces and decrease in west United Provinces.

Non-Co-operation.

Khilafat Committee's Decision.

Full Hartal on 1st August.

BOMBAY, July 16.

The non-co-operation Committee have decided upon inaugurating their movement in connection with the Khilafat question with a full hartal on the 1st August. The Committee also wishes to gauge the public feeling by holding the hartal. It is pointed out that the movement is not one of Civil disobedience, and that complete obedience, should be given to police and Government instructions on the hartal day.

Calicut News.

CALICUT, July 15.

A special meeting of the Calicut Municipal Council was held in the Council Chamber last evening to consider the Government memorandum relating to the redistribution of wards and increase in the number of elected seats in the Municipality. It was resolved to request the Government to raise the strength of the Council from 24 to 32 and the number of elective seats from 18 to 28.

Ootacamund News.

OOTACAMUND, July 16.

The undermentioned subordinates are posted to the College of Engineering, Madras as Assistant Instructors:—Mr. T. M. Rathnasabapathi Pillai, Overseer, 1st Grade, temporary rank, attached to Ganjam Division, First Circle. Mr. M. R. Raghubath Rao, Overseer, 2nd Grade Coorg Division, 4th Circle.

M. V. Sambasiva Iyer, Overseer, 2nd Grade, provisionally substantive, Cuddapah Division, 3rd Circle.

News in Brief.

The Mail steamer *Delia* which left Bombay on the 26th ultimo arrived in Marseilles on Wednesday the 14th instant.

The *C. and M. Gazette* understands that arms and bombs have been recovered by the police in the Gujaranwala District recently, and in that connection two Maulvis have been arrested.

The non-commissioned Officer of Wiltshire Regiment on guard duty at the Ichapore Gun and Shell Factory was found lying dead with a gun-shot wound on Sunday morning. Two men are reported to be under arrest in this connection.

A meeting of the Bengal Provincial Congress Committee will be held on Tuesday next to form Congress Reception Committee and working committees to organise the special Indian National Congress to be held in Calcutta in September next.

At a meeting of the Bombay Municipal Corporation Dr. A. G. Viegas moved that the president should address the Government representing that steps be taken to prevent railway companies raising the third class fares, as it would greatly hamper the relief of overcrowding in the city. The discussion that followed revealed much resentment on the part of the members at the proposed increase in railway fares, and the proposition was carried.

A house in Cotton Street one of the most densely populated places in Burrabazar collapsed shortly after 8 p.m. yesterday and many people were reported to be buried under the debris. The work of removing the debris by the police and private rescue parties was in progress the whole of last night at Calcutta. Four men have been rescued from the debris with serious injuries and it is believed that there are about half a dozen more under the debris and there is no hope of rescuing them alive.

In a matter which came before the Rent Controller of Calcutta, Rai Bahadur Bangshidhar Bannerjee, on Friday in which the Deputy Administrator of Bengal was a party, the rent Controller stated that since the opening of his court a month and a half ago, 700 applications for fixing of standard rent etc. had been made before him. Upon this the Deputy Administrator of Bengal said that he had another 800 applications to add to that figure which would be shortly presented through his office to the court.

The death occurred yesterday of Prof. T. K. Gajjar of Bombay from heart failure at the age of 57. He was the founder of a chemical laboratory where original research work used to be carried on by the professor himself and his pupils for the progress of industrial chemistry. He was known not only as a chemist of original genius but also as an organiser of various institutions for the advancement of female education in 1896 he successfully renovated the Queen's statue in Bombay, a problem which could not be tackled by any other chemist.

The following is published in the Gazette of India.

HOME DEPARTMENT.—It is notified that under Sub-Section (2) of Section 47 of the Government of India Act 1919 that on the 17th July 1920 the following provision of the said Act shall come into co-operation:—(2) Section 45 and parts 1 and 2 of the second schedule so far as these provisions give effect to such amendment in the Government of India Act 1915 as amended by the Government of India (Amendment) Act 1916 as incorporate or are consequential on or arise out of the provisions of Sections 1, 2, 35, 44 and 46.

COMMERCE DEPARTMENT.—Copies of the leaflet entitled "Indian News Service of Friends of Freedom of India" published in New York and copies of pamphlets by Edward Gammans called *Invincible India* issued by Hindustan Ghadr Party, San Francisco are prohibited from being imported into British India.

Parliament and Punjab Troubles.

European Association's Protest.

CALCUTTA, July 16.

The European Association has sent this evening the following cable to the Indo-British Association:—"The Council of the European Association resent Mr. Montagu's uncalled for references to racial feeling. They are actuated by no racial feeling themselves but are forced to realize the necessity of protection against anti-British feeling stirred up by others. Deplore the decision of the Army Council and the result of the debate in the House of Commons with reference to General Dyer. Still adhere to the views expressed in the letter of the 17th June to the Prime Minister. Consider gravity of Amritsar situation even now not fully appreciated in England. Already received hundreds of letters through their branches and from European men and women all over India protesting against the failure to reinstate General Dyer."

Ex-Officers Association's Indignation.

The Ex-Officers Association have passed a resolution expressing amazement and indignation at the unjust treatment of General Dyer by the Government.

ఇంద్ర బాహుళం.

ఆంధ్ర, మారు 2-7-20 తేదీన ప్రకటించిన వ్యతిరేకం
యొద్దకు గల జాన్సింగులకు. వా. (3). మృత్యువైపు
కారు ప్రాసేషనుకు సంక తమనివారు సంకేతమును
వెంటి కలవు కలము మేము యెప్పుడు మానినది లేదు.
వెద్దవారు సంకేతమైన భారు సంకేతం కలవు నిండా
గొప్ప కలవు నిది వెద్దల చెప్పబడినా వినియుంటి.
యెప్పుడు యా కలము కలవు మాదగా ఆ కలవు కల
వా గొప్ప కలవు గా నున్నది. (వ్యక్తంతులకు యెప్పుడు
కలవుగా తోచలేదు మాతోటి నమస్తల కన్యం ప్రాసేష
లేదు. అనగా 1916 సంవత్సరములో పత్తివియ్యము ఆ
కన్య గల మూడు కన్య 6-8-0 యెప్పుడుంటి. యెప్పుడు 22
కన్య గల మూడు కన్య 18-0-0 కట్టక యెప్పుడుంటి. ఆ కన్య
యెప్పుడు ఆ కల వలకు అయ్యుమాయనాడు మానె
యెప్పుడు 1-8-0 ల భర యెప్పుడు. ఇంటికాదుగ మూడు
కు 2-0-0 యెప్పుడుంటి రూ మూడు యెప్పుడు ఆ
గె-0-0 యెప్పుడున్నా. (ప్రదేశంకతి కా)యి నేల ప్రతి
వొక్క సంవత్సరమున్న మాదగా ఒకటి నాగు భాగ
ములు జాన్సి అయ్యున్నది. ఆ సంవత్సరము యెప్పుడు
యెప్పుడుంటి చెప్పి సంవత్సరము జాన్సియేమని కొరగా
వారు యెద్ద అని, కాంకడువుచున్నాడు గాని జాన్సి
లేనినది లేదు. కొల కలవు యెప్పుడు అనరికాయెప్పుడు.
వారికి (వ్యక్తంతులకు) కన్య రూపాయకు రెండుకన్య వియ్యం
అయ్యున్నది గొప్ప కన్య జాన్సి కన్యం లేనియె. వారిలో
సమానుగానే మమ్మలకునూ యెప్పుడు యెప్పుడు కా
నోము: రెండు మానములు ప్రకటించు నమస్తల అందరుచేరి
సభ ప్రయోజనమున చేపడలో చేరియుండిగాని అనధ. యా
దే క హయెము. (ప్రతిమెల్లువారు మాట్లాడే కంటి వారుకు
పువ్వులకు సమ్మి కే సీ సంవత్సరము జాన్సియేమని
కన్యం అందరికి లేనినదేగా? మేము సమ్మి చేయు
అట నిండా కన్యగా నున్నది. యెప్పుడునగా మేము
అందరు ఒక హయెము. ఒక్కొక్క మందిలోనున్నయెద్ద
డ ముగ్గురు కన్యక వృత్తి యెంబూయెన్నాము. మా కన్య
ములు ప్రాయ తీరదు. మేము సమ్మి చేయబడి కన్యగా
నన్ను. ఎవమాము అయిన తాము మా నమస్తల విమ
యనము నుండి బాగుగా యెప్పుడు యా కన్యకలందరు
లేనినయిన సంవత్సరం యెప్పుడు మమ్మ కాపాడలేనినదిగా
మిక్కిలి ప్రార్థిస్తూ యెన్నాము.

ఇది గాక యెద్ద బాహుళం విశేషం చెరిసియున్నది.
గవర్నమెంటువారు చక్కగా గమనించి బాహుళం లేనింత
మా నమస్తల కన్యములను కొంచెముగా తగ్గుచున్న యె
ర్నాటు, తేలికపనినదిగా కొంతగా మున్నాము.

వచ్చు ఫల.

8-7-20

కాపులూరు సుబ్బారాయ తెల్లి.

సహాయ నిరాకరణము.

మమ్మ భిలాఫతు సంఘ నిర్ణయము.

బొంబాయి, జూలై 16:—సహాయ నిరాకరణ సంఘమువారు భిలాఫతు నమస్తల విమయము 1 క లక్షలు తేదీని
సంప్రదించు మాత్రము గానించి జనల యభిప్రాయము తె
లుసుకొందు. ఇది సివిల్ కాన్సొలొమెంటువారు కాదు
గావున పోలీసు, ప్రభుత్వవారు యె త్రవవున పరిశ్రమంకు
కాదు.

ఆంధ్రవత్రిక-సౌరస్వతానుబంధము

రాత్రి సం॥ర, అధిక శ్రావణ, శు॥౨, శనివారము

కన్నులు మూసినావె!!

అ. సూర్యనారాయణరావుగారు బి.ఏ.బి.ఎల్.]

గీ॥ అకసంబును జలరాశి ఏక మైన
రీల ననురాగమున కాగిలింపలేదు
మానసి! నోటఁ జూచిన మాటవోలె
వలపు కాగిలి కందక పఱచినావె!
గీ॥ వలపుబాల్చి హృదయవిమానవిధి
కందువెన్నెలలో హాయి నందలేదు
కుహినకిరణ కల్యాణ కాళుకపవిత్ర
చంద్రికా! ఇంతలోన సంఘన్నమైతె!
గీ॥ లలిత శుభమూర మాధురీకలితమైన
ప్రణయరాగము హాయిగాఁ బాడు నిన్ను
పట్టుక విమానవిధులఁ బర్వలేదు
కోయిలా! ఇంతలో నేలఁ గూలినావె!
గీ॥ అలివిపాద మహానానాళిలోన
వైర్యమెవరి ప్రాకరువేరే దారఁజూపు
ప్రణయదీపలసత్కాంతి పటలితోడ
పూర్ణమై వెల్లి కన్నులు మూసినావె!

చిన్ని కృష్ణుడు.

[చక్రవర్తుల వేంకటరావుగారు]

కదలుచుండిన మోవికాంతులు
కళం జేరడి మెరపు లగుచును
మేవికాంతులు కాగ్నిగోళ్లను
మించి యొప్పారిన. ౧
మోగుచుండిన మురళినాదము
గర్జనముగాఁ దలచి చిత్తం
బనెను కే కల్లపుడు నాట్యం
బమరజేయంగన. ౨
మెచ్చుచుండిన యాత్రణములకు
ఫలము ఆ కృష్ణానారాయణ
గనెడు భాగ్యము గలగనలగన
తలచి చూడంగన. ౩
అలచుండలు మేతమానగ
వంచయానలు సాక్షి నిలవగ
జంకపిల్లలు నిద్రజెందగ
భోగు లట్లుండెన. ౪
మోహనాకారమున విజృంభ
గ్రోవిపాడుచు సుండుబాణులు
బ్రోచుగావుత యెల్లపుడు మన
యందు దయతోడన. ౫

అధోగతి.

[బసవరాజు వేంకటస్వారావుగారు బి.ఏ]

అమావాస్యరాత్రి నాకాశంబునుండి
చంద్రకళ తళతళా జూరెను భువికి
మలమల మాడ్చెను సుధామ్న వేళ
కన్నెలోజూచిచ్చి కంపలఁ బడియె
కానికాంబున కన్నెచాపలత
బాల కుల్లుచు సాప పంకాన దిగియె
అరసికలకు కవిరాదాన మిచ్చి
కవి కోకిలను మృత్యుగనానంబు వోచ్చె ౧ ౨ ౩ ౪

దేశమాతృస్మృతి.

[వేదము - వేంకటకృష్ణశర్మగారు]

గీ॥ ఆంధ్రవాశ్వాతలై యలరుచుండుటకుఁ బో
తన ముఖ్య కవులగ్రంథములె సాక్షి
బాహు బలాధ్యవై ప్రబలించుటకుఁ ది
క్తన ముఖ్యకూయల కథలె సాక్షి
మత సమాదరణీయ మాన్యవై యుండుటకు
వల్లభాదుల పనుల ప్రబలసాక్షి
స్వీయసంఘాధార వీరవై యుండుటకు
వీరేశ్వరార్చముల్ - నిత్రులసాక్షి

గీ॥ అసమసంతాపవలెనయి యమరుచుంట
కమితభక్తి నీవేవలై యాధురై లెల్ల
రనికమును సిద్ధులై యుండు టదియసాక్షి
దివ్యలక్షణసముపేత దేశమాత!
గీ॥ సద్యశక్తిదమాంధ్రోద్యమం బాకవంక
నొకవంక గ్రంథాలయోద్యమంబు
అద్యభర్తదమా భటోద్యమం బాకవంక
నొకవంక సామాకాశోద్యమంబు
విద్యుత్ప్రభలఁ బ్రతిజోద్యమం బాకవంక
నొకవంక సంస్కరణోద్యమంబు
ఉద్వృత్తితస్యసంఘోద్యమం బాకవంక
నొక్కవంకను స్వరాజ్యోద్యమంబు
గీ॥ ఒగిని ని స్తుద్ధరింపంగ నొక్కవంక
విద్యవేర్చిన యువకుల యద్యమంబు
వెలసె, వెలయుచు నున్నవి, వెలయఁగలవు,
దివ్యలక్షణసముపేత దేశమాత.

ద్విరదము.

[ముత్తినేని చెన్న కేశవులుగారు]

అత్యుబలమందు నమ్మకమనలు నీకు
లేదు కావోయి? లేకున్న లేవలేని
సింహమును సంకరస్థలిఁ జెండివేయ
నేమిటికి నీకు ద్వందమా! ఇంతభీతి?
జంతుకోటులందున నెందు సాటిలేని
దాన వని శిష్యుఁగాఁ దగుదాన వీవు
కేసరి మృగాధిపత్యముఁ గీటదంప
నేమిటికి నీకు ద్వందమా! ఇంతభీతి?
మానవుల నైవ నొక్కొక్కమా తెలిర్చి
మలసిలుంగులఁ బెట్టిగా గలుగుదీవు
సింగపుంబిల్లి నెదిరించి భంగపఱుప
నేమిటికి నీకు ద్వందమా! ఇంతభీతి.

నేటికాటకము.

[గొల్లపల్లి సామ్యయల్ గారు]

గీ॥ పూటకుఁ బదికంచముల నెత్తవలయు నే
నేమిసేతునటంచు నేడ్చువారు
ఈపాటి వియ్యాన సాపాటెటులయ్యు
నంచును కడువిలపించువారు
బుద్ధిబుద్ధుమా యని బుడతలు మొలుపెట్టి
నేమందునంచు దుఃఖించువారు
పాడునాకటిచేతఁ బ్రాణంబు కడఁబట్టి
నెటుఁ దోచదనుచు చింతించువారు
గీ॥ కడుపులోఁ గాల్గవీరుకొని కదలకుండ
మంచమున కడ్డముగఁ బడి ను నెడివారు
మంచినీళ్లనుద్రావి తీవించువారుఁ
గలరు కోటకొలంది యీకాటకమును
గీ॥ రాజభోగాల్ తప్ప రహస్యోల్లసంచుఁ బ్ర
గల్గుముల్ వల్లెడి ష్యాపతులకు
సన్న వియ్యముతప్ప సరిపడ వితరముల్
మాదేహముల కను మాన్యులకును
గుణపురి సన్నాలకున్ దేవులాడుచుఁ
బ్రోద్దువుచ్చెడి పుట్టుభోగులకును
మామూలుగా మఱి మన్యాలు తప్ప క
దన్య మెటుగని సానున్యులకును

గీ॥ కటికనియ్యము మఱియు నూకలనుదప్ప
వేయరకము లేమైన లభించెనొక్కొ
గోధుమలవై నఁ గొన సమకూడెనొక్కొ
నేటికాటక మెన్నఁగా మాటలున్నె ?
గీ॥ నేటికాటక మునుగూర్చి తేటబలుప
గోరియును తిగిసట్టు వాక్రవ్యుత్పన్న
నోటమాటలు రామాయన్ లోటుకాదు
నాయపారదుఃఖమె కారణంబుగాని

నాటక విమర్శనము.

(బి. టి. రాఘవాచార్యులుగారు)

I
ప్రకృతికావ్యము కళ వీనిగురించి చర్చ.
గీ॥ ప్రాచీనకాలము నెల్ల పాత్రయొకటి, జగము నెనుచును
తంక జేరెంబుండఁడు, నాటకంబును నేర్పకొ నడపుట, నూ
త్రధారంబు మిథా ప్రోచు శుభము లొకటి.
గృహస్థితిలయాదుల కెల్ల యధికారియగు నమృతమాత్యుఁ
నూత్రధానిగా గలిగి జీవోటి నెల్ల పాత్రయల నొకరించి,
(యందు శివుఁడు నటరాజుకాగా) జగత్పాటక రంగంబునందు
ప్రకృతి వరమపుకమల మహానాసర (జగత్పాలుంబు) చరిత్ర
నాటకము యథావిధిగ జరుగుచున్నది. ఇచ్చటి లోకమున
నెల్లద జరుగుచున్న వేద యాత్రా పరిస్థితు లనేకములు
గావించి సజావబడిన యభివర్ణనము.
సామ్యాయుల యందును నట్టి సిద్ధాంత మొందు గలదు.
All the world is a stage. All men are actors.
ప్రపంచ మెల్ల నాట్యరంగము, మలమృత్యుండలు నటలు. ఈ
సిద్ధాంతము నవనరించుచు నే డెల్లనాట దాని పాత్రపాటు
వరుచున్నాను. ఈ విషయ మిందొక చక్కటి తీరున్నది.
మీయన ఈ నాటకప్రవృత్తి విషయమున ఎల్లవారు 'కళ'
యనియే ప్రసంగించును. 'కళ' (Art) అనగానేమి? ప్రకృతి
(Nature) కని దీనికి గల సంబంధ మేమి? ఈ రెంటికీని
మధ్య నేమేని కలదా? అట్లుంచిన నీ మాఁటికిని గల తార
తవ్యములు సంబంధములు నేని? యీ విచారించుట. కాని
రాటలాడుకొనువో, ఇంద్రుఁడైయును. వద్యుఁడు కల్పించును.
సంగీతము పాడుచును. పెండ్లి చేసెనొందును. అంగడి
వ్యాపారములు నుంపుదును. దీనికియు మధ్యము గలదు. ప్రకృతి
యందు మనము కలందు మరున్నట్టి కళలవలన అవ్యక్త స్వరూ
పములు కలకనియే గదా, మనము కలంకలంబుమును. ఇదియే
వ్యాపారవశమున పెద్దలచే నవనరింపబడి జీవయాత్రావర్ణన
యగుచుండినది. ఎల్లము జేయు నీవార్యములే యాటక లు
చున్నాము. ప్రకృతియందు ప్రవహింప నుండును, గోపనము చేయ
బడిచున్నది. మనమృత్యు కృత్రిమమున బొంది గృహీతులను
గల ప్రవహింప నుండును స్వాధీనపఱుచుకొని, మేర వననంది
అనుకూలమగులాగున యాపారతరముల నాచి నుచుయోగమును
కొనుచున్నాము. స్వామిభవాన సారముగా కావ్యముల
(Science) నిర్మించి నవనామాకృత్య క్రింది చుచున్నాము.
రానురాన కావ్యములభివృద్ధి జెందుచున్న విశిష్టవిధి భావాను
సారములగు వ్యాసమునకునల నెల్ల వస్తునూనాయానామకమును
నూతన రూపములు కల్పించుటచుండెను. ఈవిధముగ ప్రకృతి
ధర్మరహస్యములు ప్రభావవైచిత్ర్యములు వృద్ధ శృంగారవృత్తి
మాహాత్మ్యము ద్యోతక మగుచుండెను. కావున ప్రకృతియందు
లేనిదానిని మనున్యులొకాడూనందు చేరు. అని విషయలసి
యొన్నది. ఇందు మఱియొక విశేషముగలదు. సామ్యాయు
ప్రకృతికావ్యకావ్యజ్ఞులకేవలమరసి న్యాయము మానవబద్ధి
మింజిమఱుండలేదనియు, మనమృత్యు మొదిలగు జీవోటిని
నిర్మించుటకు శక్తి నీక నుపాదించ వలసివెనును పాత్రపాటునడి
యనేక ప్రవహములు (Experiments) లేని మనవృత్తి కే
రంజనంబుగల వివిధపర్యాయముల తెలిసికొని (Protoplasm)
అను దానిని మనవృత్తి కేరలవలన విజ్ఞానధార మగుదానిని
గృహీంచి నంబుం తిరుచియున్న దానికి చూచు మొదటిధాతులగతి
నింపజూచి చివరకు "జ్యోతిర్వాచితతి" అనుట్లు జీవోగతి
నింప జూలనున యెట్టిని సానుమానిధాంతములగును ఈవృత్తి
లేకనను బాధించుపాత్రకు తమ శుభ్యులచే న్నగర్వమొనరించి.
కావున ప్రకృతి ఈవృత్తి గృహీతునియు, వద్యుత్పల ను
నరించి మానవులొకరిండుక డెల్ల ఈవృత్తి లేకననేని సర్వము
మనములు జూరఁజేరిన జీవకళా ప్రావీణ్యములందు మానవేద
మునకు నుండును యెటులగునను. ఈ విశేషములు సామ్యాయు
వృత్తికావ్యకావ్యజ్ఞు డెల్ల వేర్వేరుకావ్యులు ("A bird is a
Marvel and of flying Machine is Marvellous")
పక్షి ఆనంద జనకము. ఆ పాత్ర యొక విశిష్టముగా
విభవకారిణియు మనమృత్యు ప్రకృతికావ్యమునొకటి.

ప్రియ ఖలే.

I

ప్రియతమ మృణాళిని

నీవు 24 వ ఆగష్టున ప్రాసిన ప్రేమపత్రము నందుకొని జననీజననీలకు మరల నా దుఃఖము కంటపాపింపి ననుట కంతయు విచారముగ నున్నది. ఏమిటనుటకు గతుక దయ్యోనో యిట్లుగా నాకంటక తరుకవైతిని. దుఃఖిలము నేమి ప్రయోజనముకొనుచున్నదో నుభయము నేమి నా నుభయధర్మమున దుఃఖము కన్పట్టును. నీ నుభయధర్మముతో మిలితమై నుండు. ఈ నియమము ప్రేమ సంబంధముననే ఘటించును. ననుభవమున సంఘము ధీరత్వమున నుభయధర్మములను భగవంతుని పాదములందు దర్శించుటయే మానవుల కేమాత్రోపాయము.

నేను ఇదవరకు రూపకములని చదువక పదిరూపాయలని తరించుకొంటుంటున్నాను. బదిరూపాయల బంపెన నని యింటి. నీకుఁబది రూపాయల రూపకము లవసరమైన వని తలచెద. ఈ మానము సరికొని నీ నిమిత్తము గుఱలో వస్త్రములఁ దీసివడి యిది రూపకము లంపిరిని. నీ యిటులను చేసితివని నాకెల్ల తెలియఁగలదు. కనుక నేను నీ యావత్కృత్యములందునఁ బంపితి. ఇక నాల్గవలసివో రావోవు మానమునఁ బంపెన. నీకేసారి యరూపకములఁ బంపెన.

ఇక నామాటఁ జెప్పెద. నీవింతలో గృహింక దుష్ట. ఎవరి భాగ్యముతో నీ భాగ్యము మిలికమై యున్న యారక దేశ్యధిక విశిష్ట భారవాక్యక పురుషుడు. తిరిగి వివాహమునందు మనస్సుల కేవిధమున మనోభావము జీవనోద్దేశము, కర్మక్షేత్రము లున్నవో నాజమానియాయున లేవు. నీకలవియయ్యెను భిన్నమై యసాధారణము నుండు. సామాన్యమనవుడు, అసాధారణ మనము, అసాధారణోద్దయము, అసాధారణోచ్చాక నేమియుండునో నీజ తెలిసియుండును. ఈ సమస్త భావములనే తెల్పియుండు అయిన నున్నాదికర్మక్షేత్రమున నభివ్యక్తియుం జొందినవార తెల్పివాడనక క్రతిభావార్థుల డగు మహాపురుషుల డందుర కాని యెందఱి క్రతుత్వము సఫలీకృతమునో మానవసామాన్యమనఁ బదిమందియె యనన్యసాధారణులందురు. ఆ పురుషుల దొక్కరేకృతకార్యులయ్యెదరు. నాకర్మక్షేత్రమున నభివ్యక్తి నొందుట యత్యధికమైనది. సంపూర్ణ భావమునఁ గర్మక్షేత్రమునఁ బ్రవేశించుటయెడలే అందున నన్ను న్నాగినియై (హింపెదవు. ఉన్నాది మా నుమనం బడుట స్త్రీల కంటి ననుంగకము. కారణము నారీగముయొక్క నడుమలను న సారముఖములయందు నాబద్ధమైయుండు. వెంగలితల్లి నుభయితుక నర్వదా దుఃఖముల పోల్చెయ్యెను.

హిందూధర్మ క్రత్యగము దానిని జక్కఁగఁ జెలికొనినది. అసామాన్యచక్రి ఉద్దయము ఆకాశభృతుల సరికమునుగ నాదరించెడివాడు. ఉన్నాదియైన మహాపురుషుడైన ససాధారణవ్యక్తుల సత్వధిగముగ గొరించెడివారగాని యీ సమస్తములో భార్య యర్థకేమి యుపాయము? మునిగల వివాహపాతము నేర్పరచిరి. వారిబుధమునకు వివాహ నకత తరమునండి 'పతిః తరమోగుయః' అను నీమంత్రము స్త్రీబాతి కేమాత్రో మంత్రమని యభ్యసించుకలెను.

పత్నిపతి నసాధ్యుడే. ఆతఁ డే భార్యము న్యధర్మమున యవలంబించునో దానికి నసాయము జేయవలయును. ఆతని ప్రాప్తవాకరమున డేవతాస్వామ్యముగ మన్నన నేయుచుండ కలెను. ఆతని సౌఖ్యమే తన సౌఖ్యమనియు నాతని దుఃఖమే తనిదుఃఖమని మెలఁగుచుండుట యలలల కర్తవ్యము. కార్య నిర్వాహకము పురుషుని యధికారము. మఱియు సామాన్యము నుత్సాహ మెవఁగుట యలలల యధికారము.

ఇప్పుడు ముఖ్యవిషయ మిది. నీవు హిందూధర్మకథ మవలంబించెదవా? లేక నవీనసర్వ ధర్మకథ మవలంబించెదవా? అని తేని వివాహమాడితి తది నీపూర్వ జన్మధర్మ కర్మదోష ముయొక్క ఫలము. నిజనిజ భాగ్యములతో నొక కట్టుదిట్టమున జేయుటమంచిది. అది యేవిధమున కట్టుదిట్టముగ నుండవలయును. నల్లరి మరణసారముగ నీవు నాకనిన న్నాగియని పరిచాసించెదవా? ఉన్నాది యున్నాదనునందలి తరుగుతిరుచు నేయుండును. నీవారని బట్టుకొనియుండఁజాలవు. నీకన్న నీ తని న్యధావమే బలమనమిచ్చుక అట్లయిన నీవొక స్వభావమున నుభయమై యా రూపమున నేయుచుండువా, లేక యారని ననుసరించెదవా? ఏవిధముగ సంభవడగు భృతరాష్ట్రాని పత్ని న్యవధుద్దయమున కస్త్రములును బంధించి తానే యంధురాలయ్యెనో యారూపమున నీవు నీ వెంగలి కనుకూల మగు నున్నాదిని కన్ను. నీవెంత బ్రాహ్మ్యమును విద్యాలయములందు బఠించియుండినను నీవు హిందూవంశ సంభూతవు. హిందూ పూర్వపురుషుల రక్తము నీ కేరరమునఁ బ్రకాశించుచున్నది. కేమాత్రకథము నవలంబించెద వని యేను నుంక హింపెను.

(* స్త్రీ ఆరవిందభూమి గారి శిష్యుండి, మా అన్న పూర్వాదేవి ది అనువాదికము.)

వెల్లు గాల్గి నీకునటు కదలును. తిరతలును నంద లిది గడలును. మాటలాడు యంత్రము (Gramophone) నందు మాటలాడు జంతుస్వరములు కానబడెను. చలన విగ్రహము (Bioscope) నందు జంతువులెల్ల కదలుచున్నవి. నేను ప్రకరంగములు పారలి పారలిచుచును. కాని భృని యందుక దనబడెను. ఈరెంటిని నమానకేవలముటకు కలును కదదు. కావున మనుష్యుడు నృప్తినిధానము నెలవుట కసర్దుదు.

మనజాని నేర్పరితనము కన్తుస్వరూపములను మార్పుట యందె యత్నంబు కలుచు. ఇంద్రియ గోచరమైన క్రృతి నృప్తియెల్ల ఈస్వరకాచార్యము. అట్టియేయైన వివిధ విప్లవముల మానవకాచార్యము. కావున నీరెంటిని కార్యకారణ సంబంధము cause & effect గలది. అట్లే ప్రకృతిసాటిక సిద్ధాంతమునకు మానవసాటిక సిద్ధాంతము ననుగు ఈ సంబంధము యందు గావున క్రతుచ నాట్యరంగ మునందలి నటులు మానవనిర్మిత నాట్యరంగములకు న్యతసిద్ధ ముగా యోగ్యులగుటకు మున్ను క్రాత్రమృతమయిన యనుభవము సంపాదించవలయునియు కలంపకలసియున్నది. 'అన్న క్రాత్రము ననుసరించి గృహనిర్మాణ రంధ్రము నభ్యుక్త మొనరింపకయ భవనాదులు కట్టబడుటలేదు. న్యతక్రాత్రము ననుసరించి గాన మధ్యసింహక గాన నభావేడిక లలంకరింపబడుట లేదు. ఈ విధమైన క్రాత్రమనయము లేకయే విద్యయు (తద ర్థమ యోగ్యరూపముల భరింప ననువుపడుట లేదు. కావున క్రృతిని కేవలమ కార్యకారణ సంబంధము గలదనియు, ఈ సంబంధము గలిగియు నట్టియే ఈ రెంటి మధ్యమందు క్రాత్రమనియు, ఈ క్రాత్ర పరిచయమున క్రృతి కర్తవ్యముల చెల్లించుటయే, క్రాత్రదర్శనమనియు నొప్పుకొనక తీరదు. అనంతమునందీ క్రృతి, క్రాత్ర, కలా విషయక సంబంధ ముల నెల్ల జూచి, జీవకాధార కథలికి తగినంత మూలమే క్రాత్రకర్తవ్య కీలక సామాన్యమున కొంత యలకరముకొని జీవయాత్రల ఆనంతపుష్టికానస్తా. అన్నట్లు దొరకింకర చాటునని గడుపుచుండుటం బట్టి క్రాత్రములు మూలబడుట యు. ఆ క్రాత్రదర్శనములందు సంపూర్ణ విధానములు లభించక పోవుటయు, తేక సాధ్యము జేయుట బుద్ధి ప్రభావమున కుయుటయు నగుచుండెను. ఈ విధముగ కాలానుకరముగ మాజితియున్న క్రాత్రములందు దర్శుకర్పిస్తమై యున్న నాట్యక్రాత్రమును గుఱించి విశేషము చర్చించి తర్కకాత్రదర్శన విధానములను ననుసరించు లాగున నటుల మధ్యధన నాదింపవలసి యందె గదా మఱియు క్రతివర్ణ సాధనం నాట్యం' అని యెన్నిపురాణ క్రమాలు కవనమున బట్టి నేడు కేకాధారవాకరముగ నాట్యక్రాత్ర సమధర్మములందె గదంకరములు గావున, నీ విషయమున సంపూర్ణముగ చర్చ యున్న నాటక క్రదర్శనములకు యోగ్యములగు న్యతాకరముల ధర్మాదుల నిర్ణయంతము. ఇందు నాటకకదర్శనము (నాట్యకరతము) నొక క్రాత్రమును, తత్సార్వభృతమును గల క్రృతి ధర్మసిద్ధాంతమున గలదియని మూత్ర తెలియవచ్చెడిని. ఇంక నర్థన విధినిగుఱించి ముందు సంశయించు వివరింప బడును.

గ్రంథపరిచయము

క్రృతికాత్రపు ప్రాథమిక పాఠములు:

పుస్తకము కంధకోణము దొన మ్రాక్కులుతో క్రృతికాస్త్రోపాధ్యాయులగు వి. నరసింహస్వామి అయ్యరు వి. ఏ. ఎల్లీగారిచే రచించబడినది. ఇందు భట్టభారము విద్యార్థులు ముఖ్యముగా క్రృతికాత్ర విషయములను తెలిసికొనవలయు దాదాపు అరవది పాఠములు ప్రాయఃబడినవి. కొలతలు, నూర్వచంద్రుల కరిగితులు, రాశి చక్రములు భూమినిగితులు కిలోక్షముల గితులు మున్నగు విషయములు పటముల మూలమున సాధ్యమైవంతటకును నుభయముగా బోధపడునట్లు గ్రంథకర్త ప్రయత్నించుచున్నాడు. అయినను క్రాత్రవిషయ మగుట చేత నచ్చుటచుట గొంచెము కఠినపడ ప్రయోగములగు, పాఠకాలా విద్యార్థులకును తదితరులకును ఈ గ్రంథము చాల నుపయోగకరమైనది. కలయినారు గ్రంథకర్త ప్రాసిన తెప్పించు కొరకున్నాడు. వెల రు 0-10-0.

దీనకల్పద్రుమము:

ఇది కర్నూలు పురవాసు లగు డోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారిచే రచితమగు నొక అష్టపద్యగ్రంథము. ఈ గ్రంథమునందు దాదాపు ఇరవదియైదు పద్యములతో చక్కని వైదిని వైశిష్ట్య కర్మరైయన్నది.

పద్యములు నవోద్ధారణతో రసవత్తరములై యున్నవి. గ్రంథ రచనమునఁ గొన్నిచోటుల కొలదిపాటి క్రమాదములు కలవు గాని వానివంతగా సరకుగొనక తయినట్లు కొంత ప్రాప్తా మాము నొకంగినవో మున్నుండు ఇంతకంటెను సరకుముగా ప్రాయఃగలది మా నమ్మకము. గ్రంథము వెల 0-1-8 కలయు వారు గ్రంథకర్తగారికి కర్నూలునకు ప్రాసినవో పొంద గల్గుదురు.

శ్రీరామ చరిత్రము:—ఇయ్యది పోతనా మాత్య కృత భాగవతమునందలి యొకభాగము. పోతనాకృతమైన దగు శ్రీరామని యొక్కపై చరితము నెందలు కవులెన్ని విధముల నుఱింపినను భక్త పోతనానకు వెగటు జనింపదు. కావుననే పోతనమహాకవి మృదుమధురముత్పలచే కర్ణరసా యనముగ నీ చరిత్రను రచించెడి. పుస్తకము ఈ చరిత్రయ నకు గాడిచెల్ల నానిశ్చ్య క్రమరావుగాదు చిన్ని వ్యాఖ్యాన మును క్రొటించియున్నాడు. పోతనా భక్తిభావము లిందు పూర్ణముగా వివరింపబడియున్నది. ఆంధ్రజీవనమునందలి తర్క మ్మోహము దీనిగొని హరిశ్చోక్తమరావుగారి కృషిక బోధా నామానొకంగి యాంధ్రభారతని ప్రాచీనకావ్య కెం.0-8-0

కవిశేఖర విజయము:—ఇయ్యది బళ్ళారిలోనుం డు ఆంధ్రజ్యోతి కార్యాలయమువారిచే క్రకటింకరబడిన క్రమ గ్రంథము. గ్రంథకర్త పేమాను నారాయణ కాత్రి గారు. కథాంశము కవిశేఖరచరిత్ర క్రమిడి నెందిన మహాకవి కాలిదాసునియొక్క వివాహమును గుఱించినది. గ్రంథకర్త గారు కథాంశమును ప్రాథమకు వైలిలో, అనితర సాధారణ మగు భావనా విశేషమునందు గంధీర మార్గమున నన్నికే కలవి యున్నాడు. నాయకయగు ప్రియసేనయొక్క ప్రేమ చాతుర్యము, గోపాలని యయ్యకర్తవ్యము, ఆతనియెడ గలిగిన జేవియగునావిభవమును, తమ్ములమున నారదు నంగీత సాహిత్యాది విద్యలచే న్యయంబుకుఁ డగుటయు మున్నగు ఘట్టము లిందులకు తార్కాణములు. మొత్తము నీ గ్రంథమునందు కాలిదాసునకు కవిశేఖర తిరుద ముఖ్యులకు ఆతనిక గల అనితర సాధారణమును అనిర్వచనీయము నగు భావనాకర్మజ్ఞులకుమే కారణ మని నిరూపించబడినది గ్రంథము గ్రంథకర్తయొద్ద బళ్ళారిలో లభింపకలవు.

బమ్మెర పోతనామాత్యుడు:—ఈ గ్రంథము తెజకాడలో న్నాయకాదులగు పెద్దిభట్ల వీరయ్యకంతులు గారు 'పోతనానాథానాథుడు, బమ్మెరయోగి ఒంటిపెట్టయోగి ఒరంగల్లులో అను వివాదమునుగుఱించి చేసిన కర్పన తెలుపు నట్టి గ్రంథము. గ్రంథమునందు ఒంటిపెట్టవాడును ఒరంగల్లు వాడును డేవడి వాడ (కలివాడమును, యొక్కి క్రతుత్వము నవిమర్శముగ చర్చించబడినది. ఈ వాదము చాలకోసాల క్రిందటనే తుమ్మపూరమైయుండుట బట్టియును, క్రతుత్వము ఆలాల గోపాలము వికలకర్తవ్యముగ 'పోతనాఒరంగల్లు' అని నిర్ణయించియుండుట బట్టియును గ్రంథ కందర్పమును గుఱించి విశేషముగా మేము ప్రాయశలసినజేయుచు లేము. గ్రంథము తెజకాడలో గ్రంథకర్తయొద్ద లభించును. ఈ గ్రంథమునైన ఆంధ్రజీవనమునందలి నుకనీధ పండితులు ఇచ్చిన యమూల్యాభి ప్రాయములు కూడ నిందు దర్శించెడియున్నది.

కురాను:—కురాను మహమ్మదీయ మత గ్రంథము లలో నెల్ల నక్యంతుము ప్రాచీనకము. దీనిని క్రతుత్వము శ్రీ మల్లాది వెంకటరత్నముగారు తెలిగించుచున్నాడు. శ్రీమంతు లుగారు దీనిని మిగుల నిపుణముగఁ జెలిగించుచున్నాడు. ఆంధ్రభాషయందు అన్ని మతములకుఁ జెందిన యాధ్యోధము తత్వక భాషాంతరీకృతములు కావలయును. తిప్పణములను కూడ మూలమునకు జరచేసి అమూల్యములగు విషయములను తెల్లదించుచున్నాడు. గ్రంథము గ్రంథకర్తగారియొద్ద చెన్నపు ర్తిలో లభింకఁగలదు.

బ్రహ్మద్వాంధ్ర:—ఇది గోదావరికిల్లా రాయవరము నందు బ్ర. శ్రీ. శ్రీపాద నుబ్రహ్మయ్యకాత్రి గారిచేతఁ బ్రకటిం పబడితి యొక, ఆంధ్రగీర్వాణ కవులప్రతిక క్రతుత్వ కాలము నందు ఆంధ్రులలో సంస్కృత వ్యాప్తి గల్గించుటకును తేక కాలాద్య విరధముగనున్న పండితులతో నూతనోద్వేగము లను నెలకొల్పుటకును ఈ క్రతిక మిగుల సహాయపడగలదని మా నమ్మకము. ఈ క్రతికయొక్క ప్రథమసంచిక మా కార్య భావము నలంకరించినది. నునుతిరులగు వ్యాసములతోను, నువివేకమగు సంపాదకీను భూమికతోను ఒకప్పుడు ఇది మా కెంతయు సంతోషముగ నున్నున్నది.

వ్యాధిగ్రస్తులకు కొన్ని నమ్మకమైన యౌషధములు

(2292)

సిద్ధ మకరధ్వజటానిక్

బంగారము కలిపి కయ్యబడినట్టి మా సిద్ధ మకరధ్వజటానిక్ లుగ్గిలను మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనది. ఎంత వయస్సులోనైనను ఎట్టి వ్యాధితోనైనను దీని సుపయోగించవచ్చును. కూడినంత శ్రమముగానే ఈ క్రింద కడబరచబడిన వ్యాధులన్నియు మకరధ్వజటానిక్ వలన కరుగును. శాండ్ బర్సరములు నిడివి నిడివి వచ్చునట్టి బర్సరములు, అంతఃబర్సరము, వణుకు, కళ్ళు వాయిదగ్గ బాధ్యమునందు గలుగు మృదంజనులతో కలుప వ్యాధులు. అంటుగునప్పుడు కలుగునట్టి నొప్పి, శ్రీగడుపు నొప్పి (abdomen) ఎరుపు, తొలుపు, మున్నగు మునుమువ్యాధులు గర్భిణీమణులు, కండలను అన్ని విధములైన వ్యాధులకు దీనిని వాడవచ్చును. ఇవియేగాక అతిమాత్రవ్యాధి కూడ మిక్కిలి నమ్మకముగా కరుగును. ఒకసారి వాడిన మేము తెలిపినంతయు నిజమని మీకు రుజువుగును. దయచేసి ఒకసారి తెప్పించి వాడుడు. మా మకరధ్వజటానిక్ నుమానమైన మార్కెట్టులోని ఇతర కంపెనీల మకరధ్వజటానిక్ తప్పక తెలిపింకటానిక్ ధర యియ్యవలసియుండును. సిద్ధమకరధ్వజటానిక్ (బంగారము కలిపినది) ఒక రుబుము రూ. 40, 80 మార్కెట్టు దులకు రూ. 5. 7 మార్కెట్టు దులకు రూ. 1-8-0 మార్కెట్టు. సాధారణమకరధ్వజటానిక్ ఒక రుబుము రూ. 5.

ఎడ్వర్డు నరసపరిల్లా

నరసాల బలహీనము, దీర్ఘ కాలముగా యిండునట్టి క్లిస్టులు, వాతరోగములు, మలబద్ధము, మైక్రి సంబంధమైన వ్యాధులు, కుటుంబము, రుబిమిమైక్రిము, సోషలిజము, మాంద్యము, ఆడిర్ము, మాంశగ్రంథులు మున్నగువాటిని అన్యాయముగా కరుగుచును. రక్తమును కాగుగా కుద్రవరచి వేమమునందుండునట్టి విషవదార్థములన్నిటిని భూతముగా తీసివేయును. ఒక బుడ్డి రూ. 2

పాపియాపెప్పిన్

ఇది పెప్పిన్ అకావనములతోనుండి కయ్యబడినట్టి నది అజీర్ణ వ్యాధి, జీర్ణము తగ్గుట, మొదలగువాటికి కీ విషయములను మేము దృఢముగా చెప్పగలము. బుడ్డి 1-8 రూ. 2.8-0.

నెక్టారు

నెక్టారుగమును అతి శ్వల్పకాలములో కరుగుచును. క్లిష్టములను మిక్కిలి మృదువుగా కరుగుచును. వ్యాధి ఎట్టి వ్యాధిలోనైనను దీనిని వాడవచ్చును. వ్యాధి తప్పక మానుమొప్పును. అందరికి కరుగుటకు దీని రూ. 2 లు మార్కెట్టు ప్రయోజనము. నేటికను మే ఒకబుడ్డిని తెప్పించి దీని నిజమును పరీక్షించు.

తైలము లన్నిటికి రాణి

నల్లంజి తైలమును సాటిలేని యౌషధము. తప్పక బలములేనట్టి వరములకు కరుగుచును బలమును గలుగజేయును. ఒక బుడ్డి రూ. 2.

మదనబిలాస

ప్రాణావార మైక్రి (ద్రవిలహిమ), భూతము లేకపోవుట వీటికి అత్యుత్తమమైన యౌషధము. దీనిని శ్రీమతి ముఖ్యమైన హిమ ద్రవిలహిమ చెప్పవలసింది. గొడ్డు నము గర్భిణీ అతి దీర్ఘ చనిపోవుట లేక ప్రసవమైతరులకు మృతివోయట మున్నగునవి దీనిని విజయక వాడుటవలన తప్పక కరుగుచును. ఒక బుడ్డి రూ. 8.

తామరతేనె

ఇది కల్మష శుద్ధముగాకయ్యదని మేము దృఢముగా చెప్పగలము. నల్లంజి వ్యాధులు కంటిలో యిండునట్టి అన్ని విధములైన ఎటువంటివి దీనిని విజయక తప్పక కరుగుచును. ఒక బుడ్డి రూ. 1.

విగర్ డ్రాప్స్

నరసాల అతిగ్రాహకముగా గలుగు నరసాల అత్యుత్తమ బలహీనము వీటికి ఇది మేము చెప్పగలము. మీరు మీ వ్యాధిలోగల వ్యాధిని చెప్పగల గోరెమును దీనిని తప్పక వాడుడు. కొన్ని రోజులు వాడిన తప్పక ఆకలిని కృత్రిమమును ఒక బుడ్డి రూ. 8.

జూబిలి పాడరు

తామరదీనిమించిన యౌషధములేదు. ఒకసారి వాడినచో దానియొక్క అద్భుతగుణము మీకు తప్పక తెలియును. బుడ్డి 1-8 రూ. 0-4-0. మా పూర్తి క్యాటలాగునకు ప్రాయము. ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఇంగ్లీషు భాషలో నడవలెను.

ఎస్. బీస్వాస్ బ్రదర్స్.

231, Upper Chitpur Road, Bagbazar, Calcutta.

S. Biswas & Bros,

231, Upper Chitpur Road, Bagbazar, Calcutta.

కేశవకాంత్ తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇంపుల్ కలెక్షన్ లెదు.) (తప్పక మా మార్కెట్టులో యిండునట్టి వాటి కన్నీటికంటే మృదువుగా కరుగుచును. మంచి వాసనగలది. (దీనియొక్క గుణాలతోకలెక్షన్ మెప్పి గ్యాలియర్ ప్రదర్శనములో ఒక యోగ్యతాప్రతిభను మైక్రిము ప్రదర్శనములో ఒక ప్రాంతాంతరమును కనుటివచ్చు ఇచ్చి యున్నాము.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్టకాయల నూనెతోను పరిమళమైన పువ్వులను నుండియు కయ్యబడినది. ఇది అన్ని రెండు జనులకును తగినది. రుబిమిమైక్రి లాడిపోవుటకు విశేష ప్రయోజనము మృదువుగాను నల్లగాను వెనుగునట్లు చేయును. ఇదియు గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బహుమందుండు తలనూనె లన్నిటి కంటే మిక్కిలి చచ్చునట్లు. మిడియు వీధులకు భాగ్యశంకుంట్ల తగినది. కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెరుగునైన చెట్టకాయలతోను వైట్ ఆయిల్ కలిపినదిని రుబువుచేయుచో రూ. 1000 లు ఇవ్వగా విలసిల్లుచును. ఒకసారి తెప్పించి చూచిన మీకే తెలియును. సాగ్రికిని పోపు అయ్యును కలపి 1 బుడ్డి రూ. 0-15-0. ముఖ్యగునొప్పు:— కేశవకాంత్ తలనూనె బుడ్డినీటిలోను బహుమతి తీర్క ట్టుండును.

The Keshav Perfumery Works,

Proprietors:—Dwarkanadas Jagamchandras & Co.,

Sole Agents:—Muljibhoy Harishchandrarao & Co.,

147, Abdul Rahuman Street, Bombay. No. 3.

Sub-Agents For Madras Presidency & the Island of Ceylon

The Indo-British Trading Corporation No. 65 Appollo Street, Fort, Bombay.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి
(547) సెక్యూరటీస్ (1437)
స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు
ప్రతి 1-8 రూ. 0-14-0.
పండిత మదన మోహన మాధవ్య
గారి జీవితము, వంశము అల్లరి

ప్రతి 1-8 రూ. 0-8-0.
వాదిల్ల గామపాపియాలను అండ్ కన్స్ట్ర.
బొంబే ఎన్.ఎస్.ఆర్. రోడ్డు లైన్. 10.
కంటి వైద్యులు:—వాదిల్ల, కనకాల్.

The Best Hand Pump for every Service.

5"5" Cylinder, 2 in. suction and discharge

Capacity 2000 gallons per hour. Double action. Easy working. Simple construction Portable. For depth less than 25 ft. Force 50' or more. Extremely useful for domestic gardening or irrigation purposes.

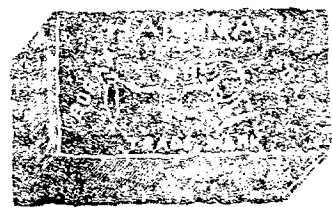
Correspondence invited in English.

For price and particulars apply to

Limaye Bros.

71, Apollo Street, Fort, BOMBAY.

హనుమాన్ బోరక్సు నబ్బు

దీనియందు నుండి రుబువులను వచ్చును. కలియున్నది. చచ్చి నుండునట్లు. రుబువులను కలుపుచు, రుబువులను, ముదలగు, చచ్చి వ్యాధులు అత్యుత్తమముగా వాడును. చచ్చునట్లు విజయకమును, నునుపును, వాడునట్లు ఇచ్చును.

అన్ని వ్యాధులు ప్రయోజనము దొరకును. ప్రతి విధమునానుమాక గుర్తు వాగ్రతగా గమనించు. ఎస్. రంగనాథం తెట్టి అండు బ్రదర్, మదరాస్.

India Equitable Insurance Company.

ఇండియా ఈక్విటబుల్

ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ,

పట్టాచారులకు హెచ్చు వాడు

మొలను మిడి చెట్టు

భీమా కంపెనీ.

బంధులను విజయము కావలెను.

వాడ్లను అండు బ్రదర్స్.

2112-6327
మొలను మిడి చెట్టు, మదరాసు ప్రాంతం.
185, మాంబుల్, మదరాసు.

